

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadója: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 kor., 1/3 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ

Budapesten és vidéken egyaránt
egyes számonkint 2 krajcár

Az előfizetési díj az eddiginek fele:

7 frt helyett 7 korona félévre
3 frt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre
1 frt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy óra.

A nővérállam.

Budapest, február 16.

(v.) Ezt a címet kaptuk ma báró Walterskirchentől, az osztrák delegáció szeretetreméltó előadójától. Fura nép ez a bécsi nép. Hol lenéptörzsez minket, hol pedig, ha nagy-lelkű kedve szottyan, elismeri — kegyelemből — államvoltunkat, de ekkor is hozzábiggyeszt valamiféle jelzőt, ami első szívre csak nevetésgesnek látszik, azonban jobban megnézve, sérelmes, vagy legalább is bosszantó. Ugyan miért volnánk mi magyarok a Walterskirchenek nővérállama? Talán csak nem néznek minket nőstény-nációnak, amelynek természetében és jellemében a passzív vonás az uralkodó s amelynek a közös tüzhely körül tehát az engedelmesség gyakorlására, a szűken kimért piacpénzzel való lelkiismeretes gazdálkodásra és a sokféle flirtelő hitvesssel szemben a föltétlen hűségre kell szorítkoznia? Aligha gondolt ilyesmire a báró ur, mert hiszen beszéde nem egyéb egyetlen följajdulásnál a hadsereg dolgában támasztott nemzeti követeléseink erőszakossága miatt. Habát nővérállam vagyunk, akkor másfelé jár az osztrák fölfogás hivatalos tolmácsának az esze. Olyasmit gondolt kétségtelenül, hogy Magyarország mint állam nem állam a maga lábán, nem

rendelkezik szabadon sajátmagával, hanem államisága az osztrák mellett csupán amolyan családbeli államiság, vagy még világosabban beszélve: Magyarország és Ausztria kétegy testvér, külön-külön egyéniség mindenik, de még az apai fejelem alatt élő s minden elhatározásában, minden cselekvésében és mulasztásában a szülői hatalom cenzurája alá vetett existenciát folytató. Az apa pedig, aki ügyel ránk, akinek engedelme nélkül egy tapodtat sem léphetünk, aki vigyáz, hogy meggondolatlanságból valami bolondot ne tegyünk, hogy a nemzeti gondolat borával el ne igyuk az eszünket s az önálló egyéniség eszméjének ünnepi torain agyon ne lumpoljuk magunkat, — ez a gondos és szigorú apa ugyan ki is lehetne más, mint ama bizonyos monárkia? Igenis, a monárkia a családfő, akinél van a vagyon, a tekintély és a hatalom; s mi az ő gyámsága alatt állunk, neki tartozunk hódoló engedelmes-séggel és föltétlen odaadással. Ezt jelenti nyilván a nővérállam. Jelenti gyámoltságunkat. Jelenti hajh! gyámoltalanságunkat. Jelenti kiskorúságunkat is. A patvarba is, ezerszentesz nemzetsz és állam volnánk vagy mi; — és még mindig kiskorúak? Hol volt akkor még a monárkia, hol még a most dicsőségesen uralkodó dinasztia is, amikor a magyar nemzet itt már hazát foglalt, államot alapított, kultúrát teremtett, saját nemzeti királyai alatt világraszóló politikai és erkölcsi hatalmat szerzett? Hol volt? Még a világon sem volt. Még a mag sem volt meg, amelyből később az a fa keletkezett, amelyből csak késő évszázak mulva faragták a bölcsőjét a monárkiának is, a dinasztianak is. És mégis kiskorúak lennénk? Nővérállam csupán, amely külön fizikai életet él ugyan, de akaratával a föltötte gyámokodó szülői hatalom fegyelmének van alárendelve s ha ki akarja tenni a lábát a házból, hát ezt csakis felsőbb engedelemmel

és csakis *garde de dame* kíséretében teheti? A látszólag szeretetreméltó elnevezés mögött ez az ostobán dölyfös fölfogás lappang. Ezer bomba és kartács, de hogy vagyunk mi nővérállam! Vegye hát észre a báró ur arcunkon a szittya hajuszt, hangunkban a férfiaság ércét, izmainkban a him tetterőt. És tekintsen bele abba az ezerszentesz keresztlevelebe, amelybe a világtörténelem gényusza verbe-mártott tollal írta bele a magyar nemzet férfiaságát és nagykorúságát. Nem vagyunk mi senkifianak se huga, se nénye. A mi nevünk: magyar nemzet. S ez a név csorbítatlan nemzeti szuverenitást jelent. A mi jellegünk pedig: magyar állam. Se nem nővérállam, se nem fivérállam, se nem mellékállam, se nem alsóbbrendű állam. *Allam* vagyunk, így egyszerűen. Olyan állam, mint a világ bármely más önálló államszervezete. Szövetkezünk bizonyos célokra, bizonyos ideig és bizonyos föltételek mellett egy másik állammal, de semmiféle föhatalmat a magyar királyság keretén kívül magunk föltött el nem ismerünk s ezentul sem fogunk elismerni soha.

Soha!

Amit báró Walterskirchen az osztrák delegáció nevében a hadseregbe vonatkozó nemzeti törekvéseinkről mondott, azt legfölebb hűvös mosolylyal fogadhatjuk. Tetszik az uraknak vagy nem tetszik, hogy katonai reformokat követelünk s részben kapunk is, ez az ő dolguk. S végezzék el ezt az ő dolgukat egymás közt, ahogy kedvük tartja. Ma már hála istennek ott vagyunk, hogy a közös hadseregben a magyar állam nemzeti jellegének határozott kidomborodását a magyar közélet minden tényezője követeli: kormány és parlament, kisebbség és többség egyaránt. Hogy mire alapítjuk erre vonatkozó törvényes jussainkat, azt is kifejtette elégszer parlament és kormány, többség és kisebbség egyaránt. Alapítjuk eme jussainkat a ránk nézve egyedül

TÁRCA

Ritka vendég.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Zöldi Márton.

A Csupasz-csárda a Marospart egyik széles kanyarulatán állott. Szomorú szegénység rit le beomlott nádtefeteről s Isten kegyelméből vakolt faláról. Mint a haldokló koldus, ugy nyujtózkodott el ez a rosszhírű csárda a sivár homokon. Még a dudva is idő előtt száradt el körülötte.

Azért, ha nem is sűrűn, akadt vendége. Többnyire olyan emberek, akik másutt nem huzhatják meg magukat. A puszták hajléktalanai: futó betyárok, bunyikok, zsványok.

Most is ott rostokolt az öreg Sáska Illés, a görbehátú betyár, ötdömágyával. A többi nem sokat számított, dologkerülő béreslegények voltak, kik még maguk sem tudták, hol kezdik s hol végzik a pályát. Volt köztük egy katonaszökevény is, Árki Pista, ki súlyos büntetés elől szökött meg a regimenttől, s aki nem sok jóval biztatta magát, ha kézrekerül.

— Az is lehet, — mondotta — hogy főbe puffantanak, ha ugyan fel nem magasznak.

E szomorú dilemma hősének ruhája csupa piszok és sár volt. A szeme álmos, zavaros. Napok óta alig aludt valamit. Csak hetykékedéssel, káromkodással tudta magát ébren tartani.

Az idő este felé járt. Kiűn rettenetes nyári zivatar tombolt. A jégesőt felhőszakadás követte félelmesen növekedő ézengéssel.

Sáska Illés, a vén betyár, nagyokat káromkodott. A hirtelen zivatar nem kedvezett terveinek. Látogatába készült a szentmártoni pusztára, hol birkapörkölttel várták. Ebben az itéletidőben

nem akaródzott neki indulni gyalogosan. Emlgette a szenteket s azonfelül a régi idöket, mikor még lovasbetyár volt s nekiindult az operenciának is, ha jó vacsorára volt kilátás. Mert ez a vén betyár nagy gourmet volt. Minduntalan azt hangoztatta, hogy csak az a miénk, amit megesszünk.

Eppen egy nagyobb lélegzetű káromkodást fejezett be, amikor vendég érkezett a csárdába. Alacsony, aránytalanul szélesvállú ember, szögletes, meredt arccal s nagy, kiülő szemekkel. Az öszbe csavarodott hajjal élenk ellentétet mutatott a koromfekete, sűrű, leomló bajusz. A ruházata is elütött a rendestől. Kopott, kék parasztdolmányt viselt s lábszárait rájthuzli fedte, melynek sárga gombjai részben hiányoztak.

Az érkező, a nélkül, hogy a vendégek szeméyre vette volna, kőszönt. Az eső csurgott kalapjáról. Hangja közömbösséget fejezett ki.

— Adjon Isten!

A többiek fogadták a köszöntést, csak Sáska Illés meredt szótlanul az érkezőre. Aztán nagyot lélegzett s rezesszínű arcán valami megilletődés-féle tükröződött.

— Nini — mondotta, önkénytelenül a süvegéhez nyulva — kigyelmed az, Simon gazda?

A megszólított a fejével igent bólintott és leült. Sáska Illés pedig félrehúzódott s halkán, a fogai között eresztve a szót, így szólt társaihoz:

— Ó az, Simon . . .

— Kicsoda? — tudakolta a katonaszökevény.

— A hóhér.

A katonaszökevénynek egyszerre kiment az álom a szeméből. Kíváncsian, kémlően nézte az érkezőnek meredt, közömbös arcát. Valami hidegség futott végig rajta. Ez tehát az az ember, aki a kegyetlen, komor végzetet képviseli, aki fantáziáját annyiszor rémítette, akinek a keze halált oszt . . . csuf, borzalmas halált . . .

Valamennyit izgatta a gondolat, hogy az a rettenetes ember ilyen közel jutott hozzájuk. Még a vén Sáska Illés is kényelmetlenül fészkelődött a falcán. Aztán felkelt s odament a hóhérhoz. Valami ideges elfogultság szorongatta. Társalgást kezdett.

— Ritka vendég erre, Simon gazda.

A megszólított helybenhagyólag bólintott a fejével.

— Bizony husz esztendeje, hogy nem jártam erre felé. Most is csak muszájból.

— Ugy?

— Cseresnyésen voltam. Hat hete, hogy a nőmet temettük. A lányom hazakerült, én meg most a holmiját tettem szekére s visszam hazra.

— Putnokfalvára? — kérdezte a vén betyár, ki ösmerős volt a hóhér családi körülményeivel.

A beszélgetés további során Simon gazda lassan, csendesen elmondta, hogy hol érte utól a zivatar, hogy a sok ágynemű meg is azott, mert nem hozott ponyvát, amivel letakarhatta volna. Aztán nem tehetett egyebet, mint hogy ide szorjuljon, míg az égháboru el nem áll.

— Ámbár — mondotta — a gabonának nem árt az eső. Sőt nagyon elkél.

Lassan, vontatottan beszélt. Szava száraz, lapos volt. Csak a legszükségesebbnek elmondására szorítottok. Meredt arca nem mutatott semmi kifejezést. Mintha szélütött lett volna. A borból, amit hozatott, megkínálta az öreg Sáskát. Sőt kocintott is vele. De ez a kocintás nem mutatott barátkozási hajlamot, csak ösztönmozdulatot.

A fiatal gonosztévők visszafojtott lélegzettel lesték a szavát. A legbeszédesebb szónok vagy pap szava nem tudta volna ugy lekötni figyelmüket. Elgondolták, milyen érdekes dolgokat tudna ez beszélni arról a bizonyos témáról, mely oly félelmetes vonatkozásban áll a személyükhöz,

illetékes jogforrásra: a magyar törvényre. S ha Walterskirchen báró ur és honfirtársai ebben a mi magyar törvényünkben nem tudják azt föltalálni, amit mi belőle kiolvassunk, ez megint az ő dolguk. Kérdezzék meg császárukat, van-e hivatalos tudomása róla, hogy a magyar király megegyezett arra az alkotmányra, amely szerint a magyar törvények értelmezésére a magyar törvényhozás tényezőin kívül ezen a teremtett világon senki más nem illetékes. Hahát mi így magyarázunk egy törvényt, ők meg amugy, akkor e különbségből csupán az következik, hogy az ő magyarázások merő időpocsékolás, ellenben a miénk szentírás, amelynek minden betűje megáll, akár hozzájárul Ausztria, akár nem. Mi azt mondjuk, hogy ujoncot csakis olyan közös hadseregnek adunk, amely törvényes korlátok között s a minket megillető paritás elvi alapján kellő kifejezésre juttatja a magyar államiságot s emennek nemzeti tartalmát. Ebbe aztán vagy beletörődik Ausztria s akkor ami eddig csak *elnevezésben* volt közös hadsereg, csakugyan átalakul császári és királyi hadsereggé, vagy pedig nem törődik bele Ausztria, no hát akkor: fel is út, le is út, menjünk széjjel, vonuljunk vissza a hatvanhetes alapról, amely merő és vakmerő tévesztésnek bizonyult, az 1791-iki alapra s csináljunk önálló magyar hadsereget, amely a perszonális unió keretében fegyelmes gondoskodni az együttes birtoklás biztosításáról és a kölcsönös védelemről.

E két eset bármelyike egyaránt elfogadható és egyformán lehetséges. Amde elfogadhatatlan és lehetetlen az az állapot, ami ma szerencsésen bekövetkezett, hogy az osztrák delegáció előadója hivatalosan és leplezetlenül azt izeni nekünk, hogy tőrjük el szó nélkül a magyar királyi alkotmányos felségjogainak a magyar országgyűlés törvényes befolyása alól való kivonását, mert máskülönben Ausztria nem ismer többé tréfát s kidobja a nővérállamot a közönségből. Ebben a fenyegetőzésben, amelytől itt minálunk az ördög sem jéd meg, a bosszantó csupán az, hogy Walterskirchennek olyan feneketlenül ostobának tartják ezt a nemzetet, hogy bár a legcsekélyebb mértékben is komolyan vehetné ezt a hárijánoskodást. Dehogy dobnak ők ki minket ama közönségből. Valahányszor ki akartunk a magunk jószántából menni belőle, mindig megfógták a menténk szélét s visszaráncigáltak; s ha nem hajtvá e biztatásra,

De az öreg Sáska, ki a szót vitte, kerulte a nagy témát. Feltűnően közömbös dolgokat kérdezett.

— Megvan-e még Simon gazdának az a kenderföldje a nagy áztató mellett?
— Megvan, de már három esztendeje víz alatt áll.

— Elég baj az.
— A hóhér helybenhagyta:
— Biz igen.

Végre a katonaszökevény, ki a legizgatottabbnak látszott a társaságban, nem tudott ellentállni feszült kíváncsiságának. Szóba hozta a témát.

— Igaz-e, Simon gazda, — kérdezte — hogy a Suhaj Tóni pipázott, füttyült, mikor akasztani vitték?

A hóhér közömbösségét nem zavarta ez a kérdés. Csak a két szemöldöke huzódott kissé össze. Gondolkozott, mielőtt válaszolt:

— Suhaj Tóni? Tudom már... Most pünkösd havában mult négy esztendeje. Nagygerlai fiú volt, kicsit himlőhelyes...

— Igen, — mondotta a katonaszökevény — úgy beszéltek nekem, hogy úgy füttyült, mint a rigó. Közbe meg pipázott.

A hóhér vállat vont. Jelezni kívánta, hogy az ilyen beszédre nem helyez súlyt.

— Hát igen, pipázott is, füttyült is... Ugy tett, mint a többi: tempózott.

— Dejszen, — erősködött a katonaszökevény — ismertem én Suhaj Tónit, együtt szolgáltam vele. Nem félt az a haláltól ennnyit sem. Az újával csettintett.

A hóhér lassan végigsimitotta a bajuszát.
— Hogy félt-e, nem-e, arról nem felelek, azt csak a jó Isten tudja igazán. De annyit én is láttam, hogy a két tárgy összeverődött, hogy a nyelve az inyjéhez tapadt, mikor utóljára beszélt. Jártányi oroje is alig maradt, mikor a kezeme adták. Ugy kellett a hóna alá kapni.

továbbrohantunk, hát gyáva kegyetlenséggel utánunk löttek, olykor még idegen hatalmakat is hiva segítségül. Nem döbbenünk hát meg azon a harsány kurjantáson, amelyen az osztrák előadó a mai beszédét végezte. Nekünk mondhatja vältig, hogy „eddig és ne tovább”. Mi rá se hederítettünk. A nővérállam tulvan azon, hogy valahányszor lépni akarna egyet, mindig a családi tanácstól kérjen engedelmet. Mi megtanultuk a magyar példaszóbol, hogy az marja, aki bírja. Hát marni fogunk mind a tíz körünkkel, valahányszor tehetjük, hogy bírassuk. Hogy lebirassuk azt az utálatosan gögös gyámkodást, amelylyel az osztrák centralizáció kísérte önértékünkben gázolni és jogainkat megrövidíteni igyeckszik.

A delegációk.

Budapest, február 16.

A magyar delegáció ma délelőtt befejezte a külügyi vitát a költségvetés megszavazásával és az obligát bizalmi nyilatkozattal. A vita meglehetősen a felszinen mozgott és különösebb említést csak a nemzetközi érintkezések, továbbá a vétőjog gyakorlása ügyében lefolyt vita érdemel és legfeljebb még az, hogy a külpolitika védelmét egészen gróf Tisza vállalta magára; a külügyi kormányt magyarul tudó képviselője mindössze egy pár részletkérdésre adott felvilágosítást. Délután a hadügyi albizottság tartott rövid ülést, amelyen jelentését hiteltesítette.

Az osztrák delegáció is tartott ma teljes ülést. A hadügyi költségvetés volt soron, ami természetesen alkalmat adott a magyar katonai reformok ellen való sortüzelésre. Elkezdte mindjárt báró Walterskirchen előadó és féktelen hevességgel folytatta a dalmát Bianchini.

Bécs, február 16.

A magyar delegáció ma délelőtt folytatta a külügyi költségvetés tárgyalását.

Gróf Apponyi Albert napirend előtt interpelláció alakjában szóvá teszi, hogy a tengeri jog bizonyos kérdései célszerűen csak nemzetközi egyezkedés után szabályozhatók. Ilyen kérdés a hajóösszetűzésből támadó jogi felelősség és a segélynyújtás kötelessége. A nemzetközi tengeri jogi társaság felkérte a belga kormányt, hogy bírja egybe a tengerparti államok képviselőit; a megbívat a magyar kormány is megkapta a külügyminisztérium utján s a magyar kormány azt válaszolta, hogy szívesen részt vesz a tanácskozásban, de csak akkor, ha Magyarország ott mint önálló állam fog szerepelni. Értesítette erről a külügyminiszter, de ez a válasz mindazideig nem ment el Brüsszelbe, pedig ez a késedelmeskedés hátráltatja a konferencia megtartását. Kérdi a külügyminiszter, hogy nem az a feltétel okozta-e a váasz

— De hiszen egyre füttyült! — mondotta a katonaszökevény, egy lépést előre téve.

— Füttyülni füttyült. De az csak olyan tempózás...

Aztán komolyan, oktatónan hozzátette:

— Mert úgy értették a szót, hogy aki egyszer olyan sorba kerül, az mind egyforma, csak a tempója más olyinkak.

Ez a magyarázat kínosan, lesújtóan hatott a jelenlötokra. Egy nagy illuziótól rabolta meg őket. Attól az illuziótól, hogy a betyárhetykeség, a betyárionnhéjazás a legvégzetesebb pillanatban is intakt tud maradni. Hisz ebből a betyárnimbuszóbol táplálkozik a betyárpózis. Es ime kiderül, hogy ez póz, vagy tempózás, ahogy Simon gazda, a hóhér mondotta. Szomorunak, kegyetlennek találták, hogy ezt a pózt így leplezte előttük az arra legilletékesebb ember, a hóhér...

Nagy esőndesség következett. A zivatar is előlött. A hóhér feléihelődött.

— Most már indulhatok. Adjon Isten minden jót.

Indult. Az öreg Sáska és a katonaszökevény kikísérte az udvarra. Segítettek neki a lovakot befogni, a szekeret megfordítani. Ahogy egyik parasztember a másíknak szokott segíteni.

A katonaszökevény, kinek nem egy büntény nyomta a lelkét, a lovakat is megveregette.

— Jó husban van ez a két pej...

— Nem sokat hajszolom őket — mondotta a hóhér.

Aztán cserdített az ostorral. A kocsi elindult.

Mikor az öreg Sáska visszazért az ivóba, nagyon elbusultnak találta a kompániát. Szükségét érezte a következő banálitást elmondani:

— Óda se neki, fiuk, úgy vegyétek, hogy ilyen embernek is kell lenni...

el nem küldését, amelyhez a magyar kormány — igen helyesen — a brüsszeli konferencián való részvételét költötte?

Müller lovag rendkívül követ a közös külügyminiszter nevében azt válaszolja Rakowsky tegnapi interpellációjára, hogy báró Steininger altábornagy tényleg üdvözölle Trevisban az olasz királyt s kitüntető fogadtatásban részesült; a kihallgatást csak egy jelentéktelen vasuti baleset miatt kellett nehány órával elhalasztani. Minden egyéb híresztelés, így az is, hogy az olasz hadgyakorlatok idején az olaszok tervszerűen átmentek a határon, alaptalan.

A választ a delegáció tudomásul veszi.

Müller lovag a közös külügyminiszter nevében azt feleli gróf Apponyinak, hogy a váasz elküldését akadályozta, hogy éppen akkor tárgyalások voltak folyamatosan a nemzetközi szerződészek aláírása körül s e tárgyalások a magyar kormányválság miatt hosszúra nyultak. A kérdéses úgy a napokban dülőre fog jutni.

Gróf Apponyi Albert úgy látja, hogy ezt a kérdést a magyar képviselőházban kell szóvá tennie, mert ha tárgyalásra van szükség, akkor a parlament illetékes megtudni, milyen eredménnyel szerez érvényt a magyar kormány Magyarországi közjogi önállóságának. Olyan kérdésekben, amelyek Ausztria és Magyarország közt nem közös ügyek, a közös külügyminiszter tartozik akármelyik állam képviselőletében eljárni. Alkalmadtán a külügyminiszter felelősségének szempontjából ismét fel fogja vetni a kérdést a delegációban, addig is az első alkalmat meg fogja ragadni, hogy a képviselőház előtt tisztázza ezt az ügyet.

Gróf Tisza István miniszterelnök megnyugtatta Apponyit, hogy mhelyt ez a kérdés elintéződik, módja lesz az ellenőrzést gyakorolni s a rendezésre vonatkozó összes okmányt megvizsgálhatja. Megjegyzi, hogy téved Apponyi, ha azt hiszi, hogy itt egy tiszta helyzet teremtéséről van szó; ezzel az ügyvel kapcsolatosan a megoldandó kérdések egész tömege tulul előtérbe; ezeket rendezni kell, hogy adandó alkalmakor ne legyen többé kétséges a monárkia két álamának közjogi helyzete nemzetközi kérdésekben. Egvelőre függöben van ez az ügy, tehát bővebb felvilágosítást nem adhat.

A delegáció tudomásul veszi a választ és áttér a külügyi költségvetés tárgyalására.

Hodossy Imre elismeréséft fejezi ki az előadónak magas színvonalu jelentéseéft. Hangsúlyozza, hogy külföldön levő követésgeinknél a jelvények manapság sem felelnek meg közjogi viszonyunknak. A katonai jelvények kérdésével egyidejűleg volna megoldandó ez is. Fejtegeti, hogy a váltófog tényleg létezik, de az nem magyar közjogi, hanem nemzetközi jogi kérdés. A vétőjog éppen úgy megilleti a magyar királyt, mint az osztrák császárt. A pápa-választékok a bibornoki kollegium tulnyomó része olaszokból áll; hogy más nemzeteknek is befolyásuk legyen arra, ki üljön a pápai trónon. (Helyeslés.)

Hegedüs Sándor védelmezi a hármasszövetséget a felhozott vádak ellen. Figyelmeztet arra, hogy konzultácusaink és külügyi képviselőitök nem védik eléggé kereskedelmi érdekeinket. Az orosz-japán háboruban már három állam rendelkezést kapott, megmélott a közös külügyminisztérium az osztrák és a magyar iparra felhívtá volna illetékes helyen a figyelmet. Az osztrák és a magyar kereskedelem szervezeteiben van a hiba; de külügyi képviselőitök is méltán érheti az a vád, hogy csak jó kérdésekkel foglalkozik diplomáciánk, de gazdasági érdekeinkkel nem törődik. Le kell szánania a diplomáciának a magas paripáról és több gondot kell fordítania az ipar támogatására.

Rakowsky István Hodossyval polemizál és hangsúlyozza, hogy a vétőjog ügye nem tartozik a delegáció elé.

Oskolcsányi László ugyanilyen értelemben szólal fel egyebekben pedig csatlakozik Hegedüs véteményéhez.

Wlassios Gyula igazat ad Hodossyknak abban, hogy a vétőjog tényleg létezik s azt vinné kájja a magyar királynak is. Reméli, hogy jövőre, ha a vétőjog gyakorlására kerül a sor, azt nemcsak az osztrák császár, hanem a magyar király nevében is fogják érvényesíteni.

Elnök bezárja a vitát.

Gróf Tisza István miniszterelnök tagadja, mintha a közös külügyminiszter úgy állította volna fel reánk nézve a kérdést, hogy nincs más alternatíva, mint a hármasszövetség; lehet más kombináció is, de az kétségtelen, hogy a mi viszonyaink közepette reánk nézve a legelőnyösebb a hármasszövetség. Határozatlan tagadja Apponyinak azt a feltevését is eloszlatja aggodalmát, hogy a hármasszövetségben levő hatalmak beleszólnának abba, vajjon a katonai készülődések milyen arányuak legyenek; ilyen kötelezettséget monárkiánk nem velt magára. A hármasszövetség minden áltama saját belátása szerint intézheti a katonai készülődéseket. Annyi bizonyos, hogy sokkal nagyobb áldozatokat kellett volna hoznunk hadseregünkért, ha nem volnánk benne a hármasszövetségben. Ami Oroszországgal való viszonyunkat illeti, mi helytelenül minden területi terjeszkedést és a statusquo fenntartására törekszünk; nem a két hatalomtól függ, hogy meddig marad meg a mai tényleges állapot, de na változik is, alapos az a remény, hogy a viszony továbbra is fenn fog állani. A Balkánon tervezett reformok megvalósítására irányuló első lépésekkel meg lehetünk elégedve. Teljesen szolidárisnak valja magát külügyi politikánkkal.

Lovag Müller azt válaszolja Hegedüsnek, hogy a külügyi kormány már régebben utasította konzultácusainkat és külügyi képviselőitök, hogy minden megrendelésről tegyenek jelentést. Konzultácusaink példásan járnak el, áltá ánoságban nem lehet vádakat emelni.

A delegáció a külügyi költségvetést megszavazza, bizalmát fejezi ki a külügyminiszter iránt s áttér a részletekre.

Ugron Gábor a központi igazgatás tételénél indítványozza, hivassék fel a külügyminiszter, hogy a külügyi szolgálatban több magyart alkalmazzon és a követségeknél legalább egy-egy magyar mindenütt legyen.

Gróf Apponyi Albert szeretné tudni, vajjon a külügyminiszter is egyetért-e a vétőjognak a magyar király részére való vindikálásával, mely ma a delegációban elhangzott.

Müller László követ a külügyminiszter nevében kijelenti, hogy gróf Goluchowski is mélyen sajnálja, hogy elegendő magyar a külügyi szolgálatban nincs, de mivel e körülmény tényleg fennáll, éppen azért nem tehet eleget Ugron Gábor óhájának, hogy minden követségnél legalább egy-egy magyart alkalmazzon. Hozzáteszi azonban, hogy az ügyek elintézésére semmi befolyással nincs, vajjon magyar vagy osztrák intézi-e mert mindenki ismeri kötelességét.

Ugron indítványát elvetik.
Ugron Gábor indítványozza, hogy a bécsi közös levéltárból a Magyarországra vonatkozó adatokat az Országos Levéltárba helyezték át.

Müller László követ kéri a határozati javaslat mellőzését, miután a külügyminiszter e kérdésben már tavaly több ízben jelezte álláspontját. Utal a külügyminiszter régi válaszára, amelyben gróf Goluchowski hangzott, hogy a bécsi közös levéltár kettősítését csak a két kormány kezdeményezésére rendelheti el. De ellene szól a kettősítésnek több akadály is. Elsősorban a közös levéltárban őrzik az ő felségét és az uralkodó-családot érdeklő okmányokat is. Azonfelül vannak ott olyan okmányok is, melyek a két államot egyaránt érdeklik. A rendkívül értékes levéltár becséből is veszítene a kettősítés által.

Ugron indítványát elvetik.
Ugron Gábor indítványozza, hogy a konzulátusi vizsgálatnak középső tárgya a jövőben olasz helyett magyar legyen.

Müller követ felvilágosítja Ugront, hogy a magyar nyelv kötelező tárgya a konzulátusi akadémia valamennyi évfolyamának. Ha azonban olyanok tesznek konzuli vizsgát akik az akadémia nem végeztek, ezekre nézve a magyar nyelvet kötelezővé tenni nem lehet, mert a magyar nyelvben kellő előkészítésben nem részesültek.

A külügyi költségvetés hátralevő tételeit vita nélkül elfogadják, majd a költségvetési és a pénzügyi albizottság jelentését tudomásul veszi a delegáció.

A legközelebbi ülés 22-ikén, hétfőn, délelőtt 11 órákor lesz és naprendjére a hadügyi albizottság jelentését tűzik ki.

(Osztrák delegáció.)

Az osztrák delegáció ma délelőtti plenáris ülést tartott. Napirend előtt a közös hadügyminiszter több interpellációra válaszolt, majd Derschattának az üzvegi nyugdíjról szóló indítványát a költségvetési bizottsághoz uszították. Következett most a hadügyi költségvetés tárgyalása.

Báró Walterskirchen előadó kifejté, hogy a költségvetési bizottságban beható vita folyt a magyar szabadelvűpart kilencen bizottságának a katonai reformokra vonatkozó programja felett s a szónokok legnagyobb része azt hangoztatta, hogy ezek a reformok alkalmasak a hadsereg egységének és közösségének megfontolására. A hadsereg egységét és közösségét még inkább veszélyezteteti az a körülmény, hogy ezeket a reformokat a két állam parlamentjeinek egyike elvetette. A magyar kormány ugyancsak a szerződést kötött a magyar képviselőházzal, amely szerződésnek tárgya nem belügyi, hanem közös kérdés, amely tehát foglalt ilyen szerződésben nem foglalhat helyet, de a közös hadügyminisztérium mégis kénytelen végrehajtani azt a megállapodást, noha az ugy eredetét, mint tartalmát illetőleg a közösséggel ellentétben áll. Jó volt, hogy a költségvetési bizottság hangoztatta, hogy a hadsereg felett való intézkedés kizárólag a legfőbb hadur joga. Megbocsáson Derschatta, aki e részben határozati javaslatot nyújtott be, ha azt mondom, hogy a feladatokat nem ő fedezte fel; azok a hadsereg lényegéből és céljaiból önként folynak és minden józan alkotmány kénytelen azokat elismerni. Napnál is világosabb, hogy a felségjogok az 1867. évi december 21-én kelt osztrák és a magyar 1867. XII. törvényekből erednek. Amikor kérem a delegációt, hogy fogadjon el a hadügyi költségvetést, akkor azt a megfogalmazást, az a reményemet fejezem ki, hogy ez a vita egyértelmű és hangos figyelmeztetés lesz a testvérdállamban, hogy tovább ne bolygassák a közösség alapelveit; ez a vita tiltakozás lesz az eddigi alkotmányellenes eljárás ellen; mert ha ez a törekvés szélesebb körökre terjed, akkor ez a delegáció többé nem lesz hajlandó megadni az anyagi eszközöket egy olyan hadsereg számára, amelynek csak a neve közös, de valójában egyáltalán nem az. E szavakkal zárom beszédemet: Eddig és ne tovább!

Kaftan (ijüceseh) a szállítások és az ágyúgyártás kérdéséről szól, az acélágyú mellett foglal állást és azt kívánja, hogy az ágyúk megrendelésénél legyenek tekintettel a magánvállalatokra is.

Skene (középpárti) a hadügyminiszternek a nyelvkérdésben kiadott titkos rendeletét védi és a magyaroknak a szállítások kérdésében érvényesített tuzót követeléseit ellen fordul. Ezeket a követeléseket már a takarékoság szempontjából sem lehet teljesíteni.

Bianchini (horvát) a japán-orosz háborúról szólva, a sors iróniájának mondja, hogy épp a legbőkebb uralkodónak kell Oroszország és az összes szlávok ügyéről sikra szállania. Az orosz fegyverek győzelmét kívánja. Kérde, hogy mi lesz az Oroszországgal a Balkánra vonatkozólag kötött egyezmény, ha Macedóniában a felkelés tavasszal kitör és Bulgária harcba száll Törökországgal? Szerbia és Montenegró is fegyverhez nyul és Oroszország Albánia egy részét megszállja? A kormány adjon erről felvi-

lágosítást és mondja meg, hogy kénytelenek leszünk-e mozgósítani.

A szónok ezután heves kifakadásokkal fordul Magyarországra ellen.

Gróf Stürgkh hazafias sajnálkozásának ad kifejezést a felett, hogy közel egy esztendő óta Magyarország pártpolitikai zavarai a közös hadsereg érdekeivel összevegyítettnek. A vita elkeseredéséhez nagyrészt hozzájárul az a körülmény, hogy a hadsereg állami és a kormányjogi oldalát helyezik előtérbe. Ami a katonai nevelőintézetek illeti, a súlypontot nem a katonai nevelőintézetek helyi diszlokációjában látja, hanem ezeknek az intézeteknek belső berendezésében nyelvi tekintetben. A tantervnek tervezett reformja a hadügyi vezetőség felelősségteljes lépését jelenti és azt a kötelességet rója a vezetésre, hogy megkettőzött gondossággal őrkdjék a felett, hogy ha a nevelőintézetek nyelvi tekintetben különböző szervezetet kapnak is, ugyanegy szemlemben vezetésnek. Objektív szempontból vizsgálva azt a kérdést, hogy tényleg történt-e eddig valami, ami a hadsereg legfőbb alapelveit sérti vagy, hatályon kívül helyezi, nem lehet igennel felelni és az ugynevezett katonai program kevesebb a kalmat adott volna nézetelőre, ha nem lett volna az a magyar kormány politikai programja. Határozott elmondást és érvényes tiltakozást nem annyira az idézett elő, ami eddig történt, hanem sokkal inkább az, amit az eddigiek felül követelnek és elérni akarnak. Egy percig sem szabad szem elől téveszteni azokat a törekvéseket, amelyek az eyseség hadsereg megosztását és a hadsereg belső szervezetének meglazítását célozzák, és azért a hadügyi igazgatás legfőbb feladatát az fogja képezni, hogy őrt álljon a veszélyeztetett pontokon. Kettős nyomattékkal kell tehát odakiáltani a hadügyi vezetőségnek: Eddig és nem tovább! Gondoljuk meg, hogy ez a hadsereg a legfőbb hadur vezetése alatt a dinasztia egyesítő kapesa s azonfelül a birodalmi egység legbiztosabb támasza.

Riba delegátus tiltakozik az ellen a legenda ellen hogy a cseh nép hadseregellenes. A szónok örömmel üdvözölné azt a zseniális szellemet, akinek sikerülne a nemzeti eszmét a hadsereg egységességével és csorbítatlan harcoképességével összhangba hozni. A tárgyalást azután beresztették.

BELFÖLD

A miniszterelnök Budapestén. Bécsből táviratozzák a Bud. Tud.-nak: Gróf Tisza István miniszterelnök ma este Budapestre utazik, ahonnan csak jövő hétfőn, a hadügyi költségvetésnek a magyar delegáció plénumában való tárgyalására érkezik vissza Bécsbe. — Nyiri Sándor honvédelmi miniszter holnap még itt marad, hogy jelen legyen a steinfeldi lövőkísérletnek.

Négy új miniszteri tanácsos. A hivatalos lap legközelebbi száma a földmivelésügyi minisztérium tisztikara négy kiváló tagjának miniszteri tanácsosi rangra való előléptetését fogja közölni. Ottlik Iván, báró Malcoms Jeromos címzetes miniszteri tanácsosok valóságos miniszteri tanácsosok lettek, Bartóky József és Tervey Imre osztálytanácsosok a miniszteri tanácsosi címet és jellegét kapják. Mind a négy előléptetés igazi és nagy érdemeket, értékes szolgáltatásokat jutalmaz. Különösen széles körben fog örömet és megelégedést okozni Bartóky Józsefnek, az elnöki osztály kitűnő vezetőjének, ennek a nagytehetségű tisztviselőnek az előléptetése, aki a földmivelésügyi minisztérium szociálpolitikaiak megteremtője volt és lelke ma is a ki a mezőgazdasági munkástörvényhozás terén soha el nem évülő érdemeket szerzett.

Monárkiánk katonai készülődése. A külügyminisztérium következő kommunikációját közli a hivatalos Wiener Abendpost:

A tegnapi és mai tözsdén a monárkia katonai készülődéséről szóló híresztelések terjedtek. Mértékadó helyről annak kijelentésére nyertünk felhatalmazást, hogy az ily jelentesek még teljesen légből kapottak.

E hivatalos közlemény, ha jól sejtjük, megnyugtatón óhajta a közvéleményt, amelyet a kelet-ázsiai háboru kitörése óta a Balkán-események aggodalommal töltötenek el. Pedig éppen az ellenkező hatást éri el, mert a sokatmondó „még” szócska értelme nem lehet más, mint az, hogy a most megcafolt katonai készülődések már a legközelebbi jövőben bekövetkezhetnek. A magyar delegáció jól tenné, ha a közvélemény megnyugtatótása végett most már haladéktalan felvilágosítást követelne a külügyminisztertól.

A Reichswehr, amely tudvalegőleg összekötött tart fenn a vezérekkel, a balkáni helyzetről írva, hangsúlyozza, hogy a Balkán békéjét a műszegi megállapodások a kelet-ázsiai háboru folytán nem biztosíthatják többé. A reformok után való kívánságnak nincs többé semmi értelme, amikor Törökországban és Bulgáriában már töltögetik a puskákat és a legközelebbi hónapokban legalább

Ausztriának és Oroszországnak együttes katonai akciójáról szó sem lehet, mert Oroszországnak szüksége van összes katonáira és kopekjeire a kelet-ázsiai harcra. Ausztriának Oroszországtól korlátlan meghatalmazást kellene kapnia, amely lehetővé teszi nyújtja egy katonai beavatkozásnak a Balkánon mindenképp állam érdekében. Pontosán el lehetne határolni a befolyás köreit és természetesen semmi sem történhetnék, ami Oroszország intencióival ellenkezők. Ha Macedóniában ég, nem várhatunk, míg Kuropatkin tábornok és Alexejev tengernagy legyőzik a japánokat, hanem töltött puskával kell őrt állanunk Európa békéje felett.

Bécs, február 16.

A mai tözsdén a kormánybiztos ismét hangsúlyozta, hogy teljesen alaptalanok a Balkánon kitört zavargásokról és a mozgósításokról szóló híresztelések; ez a nyilatkozat azonban állítólag nem volt teljesen határozott, úgy hogy a járadék-piac megrendült s budapesti contremine-vásárlásokra a fontosabb részvények egészen 45 koronával hanyatlottak.

A magyar állam a nemzetközi érintkezésben. A magyar delegáció mai teljes ülésén gróf Apponyi Albert interpellációt intézett a közös külügyminiszterhez aszrnt, vajjon a nemzetközi hajózási kongresszusra szóló meghívóra nem azért késik-e a válasz, mivel a magyar kormány arra az állápontra helyezkedett, hogy a kongresszuson Magyarország mint önálló szerződő fél vegyen részt. A kérdést Tisza István miniszterelnök és Müller követnek a külügyminiszter nevében adott válaszával elintéződött. A felhivatalos Magyar Nemzet ebben a kérdésben a következő sugalmazott kommunikéit teszi közzé:

A külügyminiszter és a miniszterelnök válaszból kitűnik, hogy tárgyalások vannak folyamatban s azok befejezése küszöbön áll. A nékül, hogy egy függőben levő ügyben a miniszterelnök érdemlegesen nyilatkozott volna kijelentette, hogy nyugodtan vállalja és viseli majd a felelősséget annak elintézéséért. Az alapvető tekintetben kétségtelenül az, hogy oly nemzetközi ügyekben, melyek nem bírnak a közösen elintézendő ügyek természetével és jellegével, Magyarország kifelé mint önálló állam jelentkezzék. Maga az elv keresztültele azonban még igen sok részletkérdéssel, az eljárás módjával és külön alakításának sokféle ágabogával áll összeütközésben, melyeket mind kölcsönösen meg kell álapítani, ha azt akaruk, hogy az ily természetű ügyek intézésében fennakadás és eltérés többé ne legyen.

A felhivatalos kommentárra csak az a megjegyzésünk, hogy ama bizonyos elv keresztültele semmitféle részletkérdéssel nem lehet többé kapcsolatos. Régen eldöntött kérdés az, hogy Magyarország az olyan külügyi vonatkozásokban, amelyek nem közösek, mint teljesen önálló állam lép fel, amint ez már számtalanszor meg is történt, így legutóbb a brüsszeli cukorkonferencián. A felhivatalos okoskodás tehát — enyhén szólva — legalább is esodálni való!

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háboru.

Budapest, február 16.

A ma érkezett és minden tekintetben jelentékeny hírek között van egy, mely ha igaznak bizonyul, a legnagyobb figyelmet érdemli meg. Ez a Csibuból érkező hír ugyanis néhány szücszavú sorban azt adja tudunkra, hogy Alexejev helytartó elhagyta Port-Arthurt és Mukdenbe teszi át főhadiszállását. Vagyis más szóval: az oroszok lemondottak arról, hogy a tengereken sikereket érjenek el, és Manduria belsejébe, észak felé hátrálva: a Jalu folyó vonalának megvédésére fordítják egész erejüket. Port-Arthur az erdők védelmére bízták. Csak az erdőkére, mert a még harcoképes hajók Japán déli irányába indultak el, állítólag azért, hogy a legközelebbi kikötők egyikét bombázzák. De melyiket? Milyen céllal? Hisz ebben az esetben annak a veszélynek tonéki ki magukat, hogy a résen álló japán hajóhad, melynek hollétérol sejtelmük sincs, hátukban támad rájuk és teljesen szétmorzsolja. Ha az orosz hajók tényleg elhagyták Port-Arthurt, ennek csak egy oka lehet: az, hogy tengeri pozíciójukat teljesen feladták és segítséget sehonnan sem remélve, menekülnek a legközelebb várható japán támadás elől. De Alexejev Mukdenba való

visszavonulásának más oka is lehet. Az, hogy a japánoknak sikerült Mandsuországra betörniök és így most már ennek az óriási területnek megvédésére kell alkalmas bázist teremteni. Hogy a japánoknak tényleg sikerült Mandsuországnak partraszállniok és hogy az orosz hajók nem tudták ebben megakadályozni, valószínűvé teszi az a körülmény is, hogy a manduriai vasut mentén mind nagyobb tömegekben mutatkoznak japán katonák. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy a japánok Korea belsejében is a manduriai határ felé igyekeznek, akkor a japán haditerv a maga egész nagyszerűségében bontakozik ki előttünk. Észak és délfelől egyszerre indulnak Mandsuria megszállására. És ha sikerül a Jalu folyón átkelniök, akkor az oroszok szárazföldi helyzete is végzetessé válhatik. Csak hogy a Jalu folyón való átkelés óriási feladat. Az oroszok ugy Vladivosztkából, mint az Amur- és Kvangtung-területeiről egyik csapatot a másik után vonják össze a Jalu folyó mentén, sőt — ha igaz a hír — már koreai területekre is behatoltak, amennyiben Kapsanba, mely 50 kilométernyire fekszik a mandu határtól, 2000 orosz érkezett. Minthogy ez a hely 740 méternyi magasságnak fekszik, még sok bajt okozhat a Jalu felé siető japánoknak, de másrészt azt sejteti, hogy az oroszok esetleg támadó fellépésre is gondolnak.

A japán mozdulatokról még mindig nem érkezik hítes hír. Ugy látszik, hogy a mikadó serege ezt a háborút is a nyilvánosság kizárásával akarja végigvívni, mint a kínait. Amit rólok megtudunk, azt más forrásokból, közvetett uton tudjuk meg és nagyjából a következőkre vagyunk utalva. Így Alexejev jelentése azt mondja, hogy Csemulpóban 19.000 japán szállott eddig partra. Valószínű hogy Mazampóban és Fuzánban, Korea déli kikötőiben ugyanannyi. De hír érkezett arról is, hogy Korea keleti partján: Gensanban is japán csapatok helyezkedtek el. Ezeknek hivatása az, hogy megakadályozzák az esetleg Vladivosztkától felérkező orosz katonák partraszállását és hogy támogassák a japán sereget észak felé irányuló előhaladásukban. De nagyon valószínű, hogy Csemulpótól északra is kikötötték japán csapatok és így, minthogy orosz jelentések szerint a Tatong folyó torkolatánál is mutatkoztak páncélhajók, nem lehetetlen, hogy egyszerre öt helyen is szállítsanak partra a japán katonákat.

Kétségtelen tehát, hogy Oroszországnak óriási erőfeszítéseket kell tennie, hogy legalább a felfedezést meg Kelet-Ázsia presztízisének. Ha ez nem történne kiszakadatlanság nélkül, kitűnnek abból a mindjobban növekedő nyugtalanságból, melylyel Európa sajtója a keleti eseményeket tárgyalja. A nagyhatalmak semlegességi ígéreteibe vetett remények mindinkább gyöngülnek. Anglia és Oroszország között mind feszültebbé válik a viszony és ha a brit kormány még sokáig úgy fogja fel a semlegességet, mint most, nagyobb szolgálatokat tesz a japánoknak, mint ha egész flottával támogatná őket. Legujjabban azzal a kijelentéssel konsternálta Oroszországot, hogy a párisi béke és a berlini szerződés bizonyos szakaszainak értelmében nem bocsátja át hajóit a Dardanellákon. Ez annál kellemetlenebbül hat Oroszországra, mert a gyakorlat már rég nem veszi figyelembe ezeket a papiros-határozatokat. De Anglia hirtelen visszaemlékszik rájuk és ragaszkodik hozzájuk. Így hát a balti hajórajnak meg kell kerülnie egész Európát, hogy a kelet-ázsiai vizekre jusson, ha ugyan akkorra, mikorra a Gibraltári szoroshoz érnek, nem talál Anglia valamely más elsárgult szerződésben meghúzódó szerződéses pontot vagy határozatot, melynél fogva az orosz hajókat kénytelen utjukban megállítani. Hogy Khina, Amerika mennyire a japánok kedvét keresi, arra már több ízben rámutattunk és így szinte természetesen találjuk, hogy végre az európai hatalmak semlegességét dicsőítő világsajtó is mind igaztobbán tárgyalja a kelet-ázsiai háboru eshetőségeit és hogy mind nyugtalanabban mutat rá a Balkánra, melynek lappangó tüze könnyen lángborithatja egész Európát.

Vége már a nagy bizodalomnak. Mert kétségtelen tények igazolják, hogy mennyire jogosultak voltak azok az aggodalmaink, melyekkel benünket a Balkán-kérdés kezdettől fogva eltöltött,

Goluchowski hiába biztosította Bulgáriát és Macedóniát, hogy Oroszországot nem érheti olyan csapat, mely európai erejét meggyöngyíthetné. Bulgária és Macedónia nem hiszi és lázasan fegyverkeznek. Sőt nem hiszi már a *Reichswehr*, az osztrák katonai körök szécsőve sem. És ez már valami. A *Reichswehr* ugyanis annak szükségességét hangoztatja, hogy Oroszország adjon a Balkán-ügyek elintézésére vonatkozólag teljes felhatalmazást a monárkiának. Még pedig olyan felhatalmazást, melynél fogva mindkét birodalom javára járhatna el. Mert ha Macedóniában kiüt a tűz, ugyanond, nem várhatjuk meg még Kuropatkin generális és Alexejev legyőzi a japánokat. Lamsdorff grófnak be kell látnia, hogy a monárkiához méltatlan, hogy a keletázsiai háboru tartama alatt csak előrsi szolgálatokat tegyen Oroszország számára... A monárkia katonáinak lábait nem áldogálásra valók, hanem arra, hogy masirozzanak... Így ir im az a *Reichswehr*, mely még néhány nap előtt a legnagyobb hódolattal irt a muszkákról. És hogy erről a hangulatváltozásról mennyire tudnak Oroszországban, arra nézve igen jellemző a *Tribuna* egyik cikkje, melyben hevesen támadja és azzal gyanúsítja Ausztria-Magyarországot, hogy titokban szervezkedik és készül a Balkánon. Már mozgósított is 300.000 embert és az első expedíció, amely kizárólag magyar csapatokból fog állani, körülbelül 30.000 emberből, már legközelebb elindul Triesztből Macedóniába. A *Tribuna* megjegyzi, hogy értesülései egy magasrangú tábornoktól valók, aki a *közös hadügyminisztériumban* nagyfontosságú állást tölt be.

És hogy ennek az érdekes békekoncertnek meglegyen a méltó kísérete, Ó-Szerbiában már durrognak a puskák. Az albánok és török katonák dühtől véres szemmel rotanak egymásra, a bolgár forradalmi bandák pedig lesik a pillanatot, mikor betörhetnek Macedóniába. Azok a hullámok tehát, melyeket a keletázsiai vihar vert fel, már itt hőmpölyögnek a szomszédban és erősen csapkodják határainkat...

Port-Arthur feladása.

Páris, február 16.

A *New-York Herald* itteni kiadása jelenti *Csifuból*: Hír szerint Alexejev helytartó a főhadiszállást *Mukdenbe fogja áthelyezni*. Az orosz hajóhad Port-Arthurból Korea vagy déli Japán irányában elindult, hogy a legközelebb fekvő kikötők egyikét bombázza. *Port-Arthur védelmét egyedül az erődökre bízzák.*

London, február 16.

A *Daily Mail* jelenti Tokióból: Az oroszok 37.000 főnyi katonaságot vonnak össze *Fen-Huan-Dingben*. Ezt a helyet a *Jalu* folyó manduriai oldalának főerődjévé akarják tenni.

Japán csapatok Mandsuországnak.

London, február 16.

Katonai szakkörökben azt a *Port-Arthur*-ból érkezett jelentést, hogy a japánok a manduriai vasut mentén mutatkoznak, arra magyarázzák, hogy a japán seregnek sikerült *Mandsuriába betörnie* s az orosz haderő képtelen volt a japánok partraszállását megakadályozni.

Köln, február 16.

Pétervárról jelenti a *Kölnische Zeitung*nak: Hivatalos helyen mit sem tudnak arról, hogy *Dalnyban, Tahen-Ouban* vagy *Port-Arthur* környékén más kikötőkben japán csapatok szállottak partra. Ezek a kikötők olyan közel vannak *Port-Arthur*hoz és az összeköttetés olyan jó, hogy *Port-Arthurban* minden bizonyossal értesültek volna a japán csapatok partraszállásáról. Ilyen körülmények közt teljes bizonyossággal konstataálható, hogy ezek a hírek alaptalanok.

London, február 16.

A *Central News* közli, hogy a *niucsvangi* helyőrség megerősítésére 2000 ember érkezett oda. Az orosz kormány attól fél, hogy a japánok csinyt terveznek az orosz vasutvonal e legfontosabb centruma ellen.

Port-Arthur ostroma.

London, február 16.

A *Port-Arthurban* vivott ütközetről újabb részleteket jelent a *Daily Mail*nek tudósítója:

Hétfőn az orosz tengeri csapatok összes harc képes legénységét a hajó fődélzetére rendelték. Éjfél tájban ágyudörgés riasztotta föl a város lakosságát. Azonnal fölkeltem és láttam, hogy hat japán torpedóhajó félmértőföldnyire közeledett az orosz flottához. Valamennyinek olyan világitása és jelzése volt, mint az orosz hajóknak. A japán hajók egészen az orosz hajók közelébe jutottak a nélkül, hogy az oroszok fölmérték volna őket. Aztán egyszerre bombázni kezdtek az orosz hajókat s három orosz hajót csak úgy tudták az elmerüléstől megmenteni, hogy azonnal a kikötőbe vonzóltak. Három japán torpedóhajónak sikerült elmenekülnie. Egy torpedóhajó elmenekült, egyet pedig, amelyről a tengerészek elmerülése előtt elmenekültek, elvették az oroszok. Kedden reggel azt jelentették *Dalynból*, hogy a japán flotta hadi formációban közeledik: tizenöt hajó két vonalban, mindegyik vonal hat hadihajóval és az első egy elsőosztályú és a második két második osztályú cirkálóval. Az oroszok tizenhárom nagy csatahajóval *Stark* admirális parancsnoksága alatt a közön kívül állottak. A szárazföldi ütegek néhány ágyuja megkezdte a harcot, míhelyt a japán flotta tizenegy óra tájban a szemhatáron megjelent. A sűrű füst miatt nem láthatam a részleteket. Néhéz *granátok röpültek a vadróba*, ahol mégis a legnagyobb rend volt. A rendőrség derekasan megfelelt kötelességének. *Asszonyok és gyermekek is bátran viselkedtek*. A kaszárnyákból kivonultak az ezredek, hogy a partraszállást megkísérlő japánoknak ellenálljanak. A japán hadihajók csata-vonalban lassan nyugat felé vitorláztak és időközönként ráltek az orosz hajókra, ha éppen alkalom kínálkozott rá. Az oroszok két mértőföldnyire voltak a kikötőn kívül. Valami különös manőverezés nem volt, hanem csak *szakadatlan ágyuzás mindkét részről*. *Háromszáz granátot számláltam*, amelyek közül azonban csak nagyon kevés érte el célját, ezt sok nem is robbant föl. Tizenkét óraker megcsúnt a tüzelés. A japán hadihajók dél felé vonultak vissza, miután egy nagy csatahajót és egy cirkálóját elvesztettek. A *Novik* orosz hadihajó üldözött egy kis japán ágyúszázadot s el is süllyesztette, de a *Novik* is lövést kapott a vizvonalban, úgy, hogy sietve kellett a kikötőbe menekülnie. Az éjjeli folyamán megsérült három orosz hadihajó szintén résztvet a küzdelemben. A *Czaravics*-et később nagyobb vizállásnál bevitték a kikötőbe, ahol most javítják. A *Retvizán* még tetszetlenül a siktengeren volt, amikor elutaztam. Az oroszoknak *huszonkét halottját és hatvanöt sebesültjét* volt. A csata után a *Chateau Renaud* francia cirkáló és a *Hansa* német cirkáló alattvalóikat elvitték *Port-Arthurból*, Alexejev pedig a délután folyamán külön vonatokon elküldte az asszonyokat és a gyermekeket.

A csemulpói tengeri csata.

London, február 16.

Az itteni japán követségen még a következő részleteket közli a csemulpói tengeri ütközetről: *Uriu* admirális hivatalos jelentése szerint február 8-án délután, tehát hat hét órával a port-arthuri támadás előtt, öt japán cirkálóját és néhány torpedónaszád jelent meg Csemulpó előtt. A japán hajók három csapat-szállító-hajó védelmére szolgáltak, amelyeknek fedélzetén négy zászlóalj japán katona volt. A csemulpói kikötő előtt lévő *South-Island* közelében a japán hajók megtámadták a *Korejev* orosz ágyúszázadot, amely éppen elhagyta a kikötőt és utban volt a nyílt tenger felé. Az orosz hajó közvetlenül közelből egy ágyulövést tett a japán hajókra, de a lövés nem talált. A japán hajók nem lóttek vissza, hanem behatoltak a kikötőbe. Másnap reggel a japán hajók rangban legidősebb tisztje követet küldött az orosz hajók parancsnokához azzal a fölszóltással, hogy az orosz hajók azonnal hagyják el a kikötőt, mert különben megtámadják őket. Ugyanakkor hasonló jelentéssel követet küldtek a japán konzulhoz, aki erről az ultimátumról értesítette a külföldi hatalmak konzuljait is. Tizenkettől óraker az orosz hajók el is indultak a szigetcsoportok között. A japán hajók követtek őket, majd megtámadták őket az ismeretes eredmény nélkül. A hivatalos jelentés nem tud arról, hogy az orosz hajók kitűzték a fehér lobogót. Az orosz hajók legénységének egy részét egy francia hadihajó mentette meg. Ez ellen, mondja a jelentés, a japán admirális nem tiltakozhatott, mert a franciák ezzel csak a humanitás kötelességének tettek eleget.

Csataóra készen.

London, február 16.

A port-arthuri orosz hajók a Sárga-tenger északi vidékein cirkálnak s a japán flottát keresik. Szerdán öt torpedóromboló hajóztott el a kikötőből; ezek azonban már csütörtökön reggel visszatértek, a nélkül, hogy japán hajókat láttak volna. Pénteken négy csatahajó és három cirkáló:

hajó indult el Port-Arthurból. *Stark* tengernagy, aki az orosz flotta parancsnoka volt, a bombázás alatt megbetegedett s hazautazik Pétervárra. *Rakodate* állítólagos bombázásának híre most már teljesen valótlannak nyilvánították; hasonlóképpen nem történt támadás *Fukujama* ellen se, a *Lugaru*-szoros északnyugati bejáratánál. Japánban nagy az izgatottság a miatt, hogy a *Naka-Mura-Mara* japán személyszállítóhajót az oroszok megölték s a legénység az összes utasokkal együtt a tengerbe fullt. A japán kormány kárpótlásul azonnali hadiszákmányának nyilvánított öt orosz kereskedelmi hajót, melyet Zatohoba vittek, s az orosz önkéntes flotta *Jekaterinoszlav* nevű hajóját is. A *Togo* admirális parancsnoksága alatt levő japán flotta hollétéről nem tudnak semmit; Vajhaijev előtt azonban láttak két japán csatahajót és négy cirkálóhajót és csütörtökön este Niucsang előtt négy japán hadihajó fénye tűnt föl, amiből azt következtetik, hogy a Sárga-tenger északi partja mentén a japán hajók éber megfigyelőszolgálatot teljesítenek. Pénteken Zatohoba érkezett egy japán szállítóhajó, halottakkal és sebesültekkel. Port-Arthurnál öt japán esett el, ezek közül három tiszt; a sebesültek száma harminchárom, ezek között hét tiszt van.

Páris, február 16.

A japán hajóhad a Jalu folyó torkolatánál való demonstrációi, úgy látszik, arra valók, hogy az oroszok figyelmét valamiről eltereljék. Cirkálóhajók védelme alatt a liautungi öbölben csapatok mozognak állítólag a célból, hogy elvágják a Port-Arthurhoz vezető vasúti vonalat.

London, február 16.

New-Yorkból jelentik, hogy a hadvezetés az utonnan érkezett jelentések alapján azt a meggyőződést szerezte, hogy a Liaotung térszéken nagy hőderéjű dolgok történnek. A hadvezetés véleménye az, hogy egy japán csapat a Yalu folyó mellett lekötve tartja az orosz sereget, egy másik japán hadsereg pedig a Yalu és Port-Arthur közt táboroz. Azt hiszik, hogy a hadműveletek arra vannak irányítva, hogy az orosz löcsapatot bármikor elvághassák Port-Arthurtól, s meg vannak győződve, hogy a japánok a szárazföldön is épp oly érzékeny vereséget okoznak az oroszoknak mint a tengeren.

Londonban valószínűnek tartják, hogy a japánok a Liaotung-öböl egyik partján kötöttek ki, busz mértéldnyire Niucsangtól, ahol a portarthurai vasút puskalövésnyi távolságra jön a tengerparthoz. Ezen a helyen könnyen védhetik magukat a japánok hajóik ágyúival s e vágthaták az oroszok elől Port-Arthurt, E lépések közvetlen hatása az volna, hogy a japánok elfoglalhatnák az orosz bányatelepeket és Acszejev nemcsak a vladivosztoki, de a pétervári távirátorgalmot is el volna vágva.

A vladivosztoki hajóraj.

Páris, február 16.

A *Fetite Parisienne* jelenti Tokióból: Orosz hadihajók, melyek valószínűleg Vladivosztokból jönnek, közelednek a japán parthoz *Causzima* mellett. A hír nagy izgalmat keltett a lakosság között.

London, február 16.

A *Times*nak jelenti Tokióból: A vladivosztoki orosz hajóraj még mindig a csugarói szorosától nyugatra vesztegel. A szoros keleti kijárata torpedóktól van elzárva.

A döntés küszöbén.

London, február 16.

A *Times* tudósítója írja Tokióból: „Arra óhajtanám birni az angol kormányt, éljen azzal a rendkívüli alkalommal és tanulmányozza a rendkívül nagy katonai vállalkozást.” — Ezzel az orákulumzerű kijelentéssel azt akarja jelezni, hogy a döntés küszöbén áll, mert a cenzura semmi határozott hírt nem bocsájt ki.

A sibériai vasut.

Tienosin, február 16.

A sibériai vasut állapotá vizsgálatán, mindenütt a legnagyobb zavar uralkodik. A vasútvonal több pontján nagy a torlódás, úgy hogy az állomásokon rengeteg tömeg szállítmány halmozódott fel. A vasut emberei teljesen tanácstalanok s a hatóságok a fejüket vesztik. Mandzuriaiban a hadsereg mindenben hiányt szenved. Manduria népe vonakodik jönni eladni az oroszoknak, mert a chunchusok (szervezett rablók) halállal fenyegetik őket, ha nem engedelmesskednek. A chunchusok valóságos guerrilla-harcot folytatnak állítólag az orosz vasúti állomások ellen; megtámadják

az őrségeket, elrabolják az oroszok legjobb lovait és fegyverkészletüket és lemészárolják és embereket. Ezek a guerrilla-csapatok Manduria minden utvonalat megszállva tartják s Port-Arthur és Cherbin között többször meg is szakitották a távirót. Az oroszok azt állítják, hogy a chunchusoknak japán tisztjeik vannak.

Február 20-ika után a japán főhadiszállás Kiotóban lesz. Hír szerint nagy sereget küldtek Niucsangba. És a főkkikötőbe egyre küldik a csapattesteket. Olyan titokban történik mindez, hogy sok vonat eloltott lámpákkal megy célja felé.

Elfogott hajók.

London, február 16.

Tokióból jelentik a *Times*nak, hogy a japánok elvetik az Emma német hadihajót, mert kiderült, hogy az oroszok számára Port-Arthurba dinamitot szállított.

San-Francisco, február 16.

A *Coptik* nevű gőzösbe rakott és a Port-Arthurba szállítandó dobozolt huszonkét szállítói azt a hírt vették, hogy a rakományt a japánok Nagasakiban lefoglalták. A jövő héten a *Khina* nevű gőzösön egy millió font füstölthús megy Sanghaiba, hogy onnan továbbszállítsák Port-Arthurba, abban a reményben, hogy ezt a rakományt nem fogják el.

Egy francia cirkáló.

Szjaul, február 16.

A *Pascal* nevű francia cirkálóhajó a reggel Csemulpóbból Csutuba indult. A hajón *Pavlov* orosz követ családjával, számos orosz menekülő és a *Varjak*, valamint a *Korejec* megmaradt legénysége van. A *Pascal* cirkálóhá, indulását eddig elhalasztották a japánok kifogásai, melyeket a menekülők számítására nézve tett intézkedések miatt emelnek.

A japánbarát koreai császár.

London, február 16.

A Reuter-ügynökség jelenti Szjaulból: Hír szerint a japán követ és a katonai attasé e hó 9-én kihallgatásos volt a koreai császárnál és értesítette a helyzet fordulatáról. A császár hír szerint helyeselte a japánok nyílt eljárását és határozottan kijelentette, hogy az államot soha sem bízná más hatalomra, mint Japánra, melyben teljeseen megbizik.

A koreai követ nyilatkozata.

Berlin, február 16.

A *Lokalanzeiger* párisi munkatársa ma beszélgetett Korea párisi követével, aki azt mondotta neki, hogy kormányától már két hét óta nem kapott semmi értesítést. A koreai terepviszonyokról azt mondotta a követ, hogy úgy *Genszau*-ból, mint *Csemulpó*-ból tíz nap alatt el lehet jutni a Jalu folyóhoz s hogy *Csemulpó* és a Jalu folyó között jó ut van. A követ igen vigyázott arra, hogy Oroszország vagy Japán iránt antipátiát vagy rokonszínét el ne áruljon, s megerősítette azt a hírt, hogy a japán követ a koreai császártól az orosz-barát befügyminiszter elbocsátását kérte. A hadügyminiszter mindenesetre följajnlotta támogatását Oroszországnak, de ez nem sokat számít, mert ez a miniszter Koreában nagyon népszerűtlen ember.

Lengyelek az oroszok ellen.

Lemberg, február 16.

Az itteni lapok helytelenítik azt a versói hírt hogy a lengyel udvari-párt, melynek élén *Wielopolski*, *Radzwill* és más írnemesek állanak, tanácskozást folytatnak affelejt, hogy miképpen jejezzék ki hódolatukat a cár iránt. A lengbergi egyetem lengyel tanulója ma a tokiói angol konzul utján üdvözlő táviratot küldtek a japán egyetemi ifjúsághoz, melyben rokonszenvüket fejezik ki és további győzelmeket kívánnak a japán fegyvereknek. A távirat arra is kéri a japánokat, hogy az orosz hadseregben, kénytelenségből szolgáló lengyel katonákkal bánjanak barátságosan, mert ezek igaz rokonszennel vannak eltelve a japánok iránt. A *Dziennik Polki* óva inti a lengyel diákságot minden tüntetéstől, mely Lengyelországnak csak ártalmára lehet.

A hatalmak.

Hága, február 16.

Az összes folyamortorkolatnál hadihajók állanak, hogy idegen hajóknak a semlegesség ellen való eljárást megakadályozzák. Két vértésahajó őrzi a Zunder-tó bejáratát. Holland-Indiában három cirkálóhajó van Fanzában, a Japánba vezető ut legfontosabb kikötőjében.

Kiel, február 16.

Azt a rendeletet, amelynek értelmében a *Vilmos*

császár csatornát idegen hadihajóktól elzárták, ma felügyszertették. Az orosz tengerészeti hatósággal hivatalosan tudatták ezt s egyáltalán megengedték, hogy február 18-án 11 orosz hadihajó haladhasson keresztül a csatornán. A hadihajók 18-án érkeznek Hoiensaba.

HIREK

A pincérek.

Pincér-dolgokban engem Géza informál. A másik nevét nem tudom, de erre nincs is semmi szükség. A pincért a keresztnévén szólítja az ember s ez a pincérfoglalkozásban a legkevésbé bántó a kicsit rátartósabbakra nézve is, ha máskülönbön komoly és értelmes emberek. A vendég és a pincér között meg kell találni valami fesztelenebb módját az érintkezésnek s én bizony furának találnám azt, hogy Fehér ur vagy Fekete ur legyen nekem az a szolgálatra kész és a szolgálatiparra termett fiatalember, aki a sörmet hozza. S ha a pincér bizalmas konyhatitkokat árul el nekem, hát rászolgál arra, hogy én is azzal a bizalmas megszólítással beszéljek vele, amivel például a fiambhoz szólok. — Egész más például a borra való kérdése. Abban bizony nagy adag igazságtalanság van, hogy egy munkás-klasszis a vendég ur (vagy urhölggy) jó- vagy rosszkedvének, szeszélyének, fősvénységének vagy pénztelenségének legyen kiszolgáltatva a kenyér dolgán. Hogyha olyan kávéházban vagy vendéglőben jut alkalmazáshoz, amelyben kétkr-jeáros borra való a dívat, ugyanazért a munkáért kevesebb a jövedelme, mint a másik lokalitásban. Itt olyan szeszélyes véletlenek, esetlegyek szolhatnak bele az ekzsiztencia kérdésébe, aminek munkásembert kiszolgáltatni nem volna szabad s amiről mindjárt nem lehetne szó, ha egy bizonyos kules értelmében maguk a kávécsok, vendéglősök fizetnék meg a pincéereiket s nem háritanék át ezt a kötelezettséget a publikumra. Arra a publikumra, amely kötelezettséget ebben az irányban nem is ismerhet. A kávé és a pörköltöt végre fel kell találnia valakinek az asztalomra s ennek a valakinek a megfizetése természetesen annak a dolga, aki eladja a kávé meg a pörköltöt. A pincér ekzsiztenciája tehát nagyon is ingatag alapon épül meg. S a csak némelyeknél fehér, de a nagy többségnél fekete kenyeret is veszedelem fenyegeti állandóan. A pincéerek legtöbbszét felmondási idő nélkül fogadják föl. Akkor lökik ki az utcára, amikor a gazdának tetszik. Máról holnapra nincs biztosítva a sorsa. Annál is inkább, mert közöttük is ritkaság a művész, a szonglór s a nagy többség olyan mesterember, aki könnyen nélkülözhető és könnyen pótolható. S hogy minél több pincért dobjanak ki a lokalitásokból s ebből kifolyólag minél több legyen állandóan az olyan helynélküli pincér, aki apai, anyai jussát odaadja valami akármicsoda új kondicióért, arról tessz az — ügynök.

Itt átadom a szót Gézának.

— De hát mit akarunk mi, kérem, volta-képpen? Semmit, ami a tisztességes kávésnak kárára lenne, annak a kávésnak, aki kávéházi üzletet folytat s nem kíván hasznot húzni abból is, hogy minél gyakrabban változtassa a személyzetet. Ilyen is van. Budapest, ahol rémségek sok a kávéház, több, mint amennyi megéhihet, kell is hogy legyen, úgy áll tudniillik a dolog, hogy a pincéerek számára ezideig privát ügynökségek közvetítették a helyet. A leggyöngébb kondicióért is elszedtek husz-harminc forintot. Voltaképpen azonban licitációval ment a dolog. Aki többet fizetett, az jutott helyhez. A közvetítő díjnak legalább felét le kellett fizetnie azonnal. Tehát már adóssággal lépett be az üzletbe. A másik felét a sápnak rátáblázták a fizetésére. Mig azt megfizette, érdekében volt az ügynöknek az, hogy a helyén maradjon. Amint azonban már nem volt követelni

valója rajta, az lett az érdeke, hogy újra jelentkezzék nála — másik kondícióért. Az úgynök tehát nemcsak arról gondoskodott, hogy elhelyezze az embereket, hanem arról is, hogy akármicsoda ürüggyel kidobassa őket a pozíciójukból. S erre alkalmas szövetségeseknek bizonyultak azok a kávéások, akik nem a vendégből, hanem a pincérből élnek. Tudniillik folyton cserélik a pincéert — és osztozkodnak az úgynökkel a provízió. De önkénytelenül is hozzájárul az úgynök üzemeihez a tisztességes kávé és vendéglős is. Az úgynök tudniillik biztosítja arról, hogy kitűnő pincéert hoz, s elhelyez nála egy ügyetlen embert, akivel a legjobb akarat mellett se boldogulhat. Tehát elküldi — s a szegény fiu újra csak az úgynökhez megy a borraivalókból megtakarékoskodott hatosával — új kenyérré. — Hát hogy a munkás ekzsztenciája ne legyen ennek a kelletlenségnek kiszolgáltatva, a pincérek szakegyesülete felajánlotta a kávéosoknak, vendéglősöknek, hogy ingyen végzi el a közvetítés munkáját. A pincértől se kér pénzt, a gazdától se, s igyekszik mindenkit az őt megillető helyhez juttatni. Az ügyesebb pincéert olyan lokalitásra, amiben követelőbb a gazda és a publikum, a kevésbé ügyeseket kisebb igényű helyekre. S ha valaki tudja, hogy ki hova való, hát ez az egy-sület az a valaki. Ismerik egymást is, a munkaadókat is, a publikumot is. S ha mégse találják el előszörre, hogy kire van a gazdának szüksége, hát másik embert visznek a meg nem felelő helyre. Ingyen, mindent ingyen. — És ezt az ajánlatot nem fogadja el némely kávé, nekik úgynök kell. Ők a régi módítól, ami a pincéert kiszpolyozását jelenti — nem tágtanák. Ez másképpen nem magyarázható meg, csak úgy, hogy az úgynökkel való közvetítéssel hasznot húznak. — Ennek az állapotnak akarjuk végét vetni. Van ebben valami tilos? Van ebben valami ártalmas?

Ha igazságosak akarunk lenni, hát mondjuk rá egyhangulag mi kávézók és sörzók:

— Nincs.

(Th.)

Budapest, február 16.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-ikén új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Hamvaszás az udvarnál. A budai királyi vártemplomban holnap, szerdán reggel 9 órakor lesz a hamvaszás, amelyen megjelenik József Agost főherceg feleségével, Augustina főhercegnővel. Az ünnepi szertartást Kámer Károly, a királyi palota apátplébánosa végzi.

— Kiténtetések. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király a közlekedésügy terén szerzett érdemeik elismerésül: *csákányi Már János* miniszteri tanácsosnak, a magyar államasutak érdemes igazgatójának a Lipót-rend lovagkeresztjét, *Malter Zoltán*nak, a szamosvölgyi vasut igazgatójának a III. osztályú vaskoronarendet, továbbá övezgy *Stetin Náthanné* született *Szab Katalinnak*, a pesti izraelita hitközségi arvatné elnöknőjének, a közjótékonyaság terén szerzett érdemei elismerésül, a *koronás arany érdemkeresztet* adományozta.

— A hercepprimás betegsége. *Vaszary* Kolos bíboros hercepprimás állapotában tartós javulás állott be s most már bizonyosra lehet venni, hogy a beteg időpár nap múlva elhagyhatja az ágyát. Ma ismét sokan jelentek meg a budai primási palotában, köztük *Berevicsy* miniszter, gróf *Szadányi Pál*, *Kriszán Mihály* szemintáriumi igazgató és *Ott Ádám* plébános.

— *Thaly Emil* kiténtetése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Thaly Emil* miniszteri tanácsost, a Dunagőzhajózási-Társaság igazgatóját a közlekedésügy terén szerzett érdemei elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Ez a legelsőbb elismerés kiváló érdemek honorálására. *Thaly Emil* a Dunagőzhajózási-Társaság magyar vonalának vezetősége élén hazafias érzésével, a magyar közlekedésügy fejlesztésére irányított készségével s gazdasági érdekeink teljes méltánylásával jelentékenyen hozzájárult közlekedésügyünk konszolidálásához. Széleskörű szakismertetnek, hazafias érzésű, áthatólag buzgó munkásságának ez az újabb elismerése széles körökben kelt örvendőles visszhangot.

— A cárkisasszony balesete. A cárnak uralkodói gondjain kívül, családi kelemelenségei is vannak és atyai fájdalmak is keserítik. Pétervárról jelentik, hogy a cár legidősebb leányát, *Olga* nagyhercegnőt komoly baleset érte a minap. A kilencéves cárkisasszonynak sétakocsizás közben odacsipette az ujját a kocsi ajtaja s úgy megsértette, hogy most két ujját amputálni kell. A cári családot mélyen lesújtotta *Olga* nagyhercegnő balesete.

— *Kossuth-serleg*. Március 20-án lesz tíz éve annak, hogy meghalt a magyar szabadság lángelkű hőse: *Kossuth Lajos*. Ebből az alkalomból a magyar főiskolai ifjuság a rendezendő országos *Kossuth-gyászünnepe* keretében *Kossuth-serleg*-et alapít. A serleggel minden éven az ország más-más főiskolájának ifjusága tesz fogadalmat azoknak az eszméknek a követésére, amelyeket *Kossuth Lajos* megtestesített.

— *Kilenc forint a buza ára*. A japán-orosz háborúból gazdáinknak már megvan a hasznuk. Amit két héttel ezelőtt a legvérmesebb gazda és haussista álmlában sem mert volna remélni, a buzért ma már kilenc forintot árat adnak. Pedig Oroszország nem tiltotta még el a buzakivitelét s a hajózás nemsokára általánosan megnyílik. Az egész annak tulajdonítható, hogy világszerte keresett ekké lett a buzából s a Japán felé irányuló forgalom kissé megakadt a miatt, mert Anglia nem eresztí át a szuezi csatornán az orosz hajókat.

— *Kuranda Emil* udvari tanácsos. A hivatalos lap mai száma a magyar közlekedési ügyek egyik kiváló vezérélőnökének, *Kuranda Emil*nek, az *Adria* tengerhajózási társaság vezérigazgatójának udvari tanácsossá történt kinevezését közli és e jól megérdemelt királyi kiténtetése a legszelebb körökben fog méltó rokonszenvet és meglegedést kelteni. *Kuranda Emil* előkelő bécsi családból származik, melynek tagjai közül *Kuranda Ignác*, a kiváló író és politikus, a *Reichsrath* nagyhirű szónoka messze Ausztria határain túl is ismeretes volt. Az *Adria* alapítása, vagyis 1882. óta *Kuranda Emil* vezető igazgatója e legelső és legnagyobb tengerhajózási társulatunknak s ennek fejlesztésében *Kuranda* szaktudásának és fáradozatának munkaerőjének hatalmas része van. *Kuranda*, midőn az *Adria* élére állott, nemcsak a magyar állampolgárságot szerezte meg, de vasszorgalommal és kitartással a magyar nyelvet is tökéletesen megtanulta s testestől-lelkestől magyarrá lett, ki minden hazafias és közéleti ügynek lelkes és odaadó támogatója. Külkereskedelmi és tengerhajózási ügyekben itthon és a külföldön elismert elsőrendű szakteknitely, ki számos országos érdekek tett már jelentékeny szolgálatokat, különösen honvédelmi szempontból, midőn az *Adria* flottáját katonai csapatállításokra mintaszerű felszerelésekkel látta el. *Kuranda* kiténtetése *Fiumében* is, melynek közelében tekintélyes szerepe van s ahol *Braziliának* és *Szerbiának* is időköznylja, bizonyára nagy rokonszenvet fog kelteni.

— Szászere korona játékooy előlora. Néhai *Schwarz* *Abrahám* és neje szül. *Fleischer* *Katalin* gyermekei, névszerint *Schwarz* *Lajos*, *Schwarz* *Ignác*, *Schwarz* *Jakab*, továbbá *Hersfelder* *Manóné*, szül. *Schwarz* *Fanni*, *Keppich* *Emilné*, szül. *Schwarz* *Hermin*, *Cahn-Spayer* *Lajosné*, szül. *Schwarz* *Zsenni* és végül *Schwarz* *Samuné*, szül. *Köhner* *Helén* elhunyt szülei emlékére összesen 100.000 koronát adományoztak játékooy előlora és ezt az összeget a következő intézetek közt osztották fel:

Budapesti Önkéntes Mentőegyesület 2800 K. Budapesti Izz. Kórház 4000 K. Magyar Izz. Kézmű és Földmives-Egyesület 5000 K. Bródy Adél kórház 4000 K. Ingentyei 500 K. Ingentyenkör 500 K. Budapesti Poliklinika Egyesület 8000 K. Pesti Chevrakadisa 4000 K. Pesti Izz. Leányvahal 2000 K. Pesti Izz. Fiuarvahal 6000 K. Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete 1000 K. Machup Adolf Udülőház 1000 K. Pesti Izz. Hitközség 20.000 K. Nagyvárad izz. új iskola 2000 K. Nagyvárad izz. Nőegylet 500 K. Nagyvárad izz. Gyermekbarát-Egylet 500 K. Bihar megyei Nőegylet 500 K. Baró Hirsch Mór Jótékonyegylet 500 K. Szolnoki Izraelita Nőegylet 1000 K. Szolnoki Rongyosegylet 1000 K. Külön alapítvány 20.000 K. Földmivesiskolának 6000 K. Izraelita tanuló ösztöndíjára 1000 K. Lipótvárosi népkönyvha 1000 K. Tüdőbetegek Szanatórium-Egyesülete 8000 K. Szüendi Gyermektelep-Egylet 500 K. Cirkvencai László főherceg gyermekotthon és sanatórium 1000 K. Országos Gyermekvédő-Egylet 700 K. Országos Gazdatiszti Egyesület 1000 K.

— *Baksay Sándor* belkeltatása. *Baksay Sándor*nak, a dunamelléki reformáns egyházkerület új püspökének megválasztását a március 19-iki közgyűlésen jelentik be hivatalosan az egyháznak. A felavatás március 20-án, vasárnap délelőtt lesz a *Kalvin-téri* templomban.

— *Házasság*. *Malraney* *Gyula* eljegyezte felső-orosi s kochanózi *Ottlyk Rózsi*ka kisaszonnyal, felső-orosi és kochanózi *Ottlyk József* államvasuti ellenőr leányát: Budapestben.

Irsai *Frigyes* fővárosi orvos eljegyezte *Schwarz* *Irénekét*, *Schwarz* *Samu* földúrtoos leányát.

— *A mikádó lakomája*. *Tokió*ban február tizenegyedikén lakomát adott a japán császár. A *Cearevics* és társai akkor már megkapták a maguk torpedójukat az oldalukba s általában mindenfelé tudtuk már, hogy az oroszok csehlű kezdenek lenni a tengeren. Ilyen körülmények között a mikádónak semmiképpen sem volt oka elfelejtetni azt az évforduló napot, amelyen az első japán császár trónralépet. Lakomát üt tehát s erre a lakomára meghívta az idegen államok képviselőit is. Az orosz állam képviselőjét azonban nem hívta meg, az bizony akkor olyan diplomata volt már, aki alatt megszakadt a diplomáciai érintkezés. Hanem a többi állam képviselője ott volt azon a lakomán a japán miniszterekkel és főméltóságokkal együtt. Az a mikádó az addigi győzelme alapján abban a helyzetben volt, hogy kegyeshangu, leereszkedően bekülekény pohárköszöntőt mondjon el a vendégeinek.

— Végtelenül örvendünk — így szolt a mikádó — hogy a mai évforduló alkalmából az idegen hatalmak képviselőit, a minisztereket és főméltóságokat fogadjuk. Nagyon sajnáljuk, hogy akaratunktól nem függő körülmények arra kényszerítettek, hogy egy szomszédos hatalmassággal megszüksük a békés viszonyt. De boldognak érezzük magunkat, hogy kijelentjük, hogy barátságos viszonyunk azokkal az államokkal, amelyek oly méltón vannak itt képviselve, napról-napra szivesebb lesz s az az óhajátunk, hogy a viszony még szorosabb legyen. Ezért e hatalmasságok uralkodóinak és államfőinek egészségére és boldogságára ürtjük poharunkat.

Semmi sem természetesebb, mint az, hogy a tokiói diplomáciai kar ez idő szerint való doyenje, a belga követ válaszolt is erre a tósztra. Ezt válaszolta:

— Élénk és fájdalmas megindulással hallottuk, hogy félséged mily mély sajnálkozást érez a miatt, hogy egy szomszédos nemzettel kénytelen volt a barátságos viszonyt megszakítani. Uralkodóink és államfőink hű tolmásai vagyunk, ha azt a reményünket fejezzük ki, hogy a két hatalmasság, amelylyel állandóan baráti viszonyban vagyunk, nem lesz sokáig megosztva a béke áldásaitól.

Hát elhiszszük, hogy a mikádó sajnálja, amiért háboruskodik; elhiszszük, hogy a diplomata urak is jobb szeretnék, ha nyugodtabb viszonyok között pezsgőzhetnének és szívatná a havannáikat. Tovább megyünk, még azt is elhiszszük, hogy a cár sem bánta volna, ha békében hagyják *Mandsuriában* és *Koreában*. De mit ér mindez, amikor a muszka harcokos és a sárga harcokos gyönyörűen vonulnak szép tömegekben a *Jalu* folyó felé és muszka és sárga övezgyek és árvák nemsokára még tömegesebben fogják sirtatni elvesztett embereiket, akik a legszebb pirosra fogják festeni annak a híres *Jalu* folyónak a zavaros hullámaint...

— *Behring ellen*. Tegnap *Bécsben* a tüdőbetegek segítő-egyesületének ülésén több tekintélyes képviselője az orvosi tudományak nyitkozott amaz elmélet ellen, amelyet *Behring* tanár nemrégiben *Koch* tanár elméletével szemben ki-ejtett a tuberkulózis dolgában. Az ülésen, amelyen a kormány képviselői is jelen voltak, dr. *Lóv Antal* alelnök kárhözattá mindenekelőtt, hogy olyan téziseket vetnek a nyilvánosság elé, amelyek részben nincsenek bebizonyítva, részben be sem bizonyíthatók. *Behring* az ő elméletével, hogy a tej nyers állapotban a legkevésbé veszedelmes a tuberkulózis szempontjából, nemsokára alkalmas, hogy nyugtalanságot keltsen a közönségben, hanem más fertőző betegségeknek is utat nyit. *Oser* udvari tanácsos különösen a *típus* veszedelmét tárta fel és veszedelmesnek tart a legnagyobb mértékben a nyers tejet bizonyos betegségekre nézve, amelyek emésztési zavarok utján fejlődnek, időnként ocesemőknél. *Escherich* professzor is csallakozott ehhez a véleményhez és még azt is konstátta, hogy a nyers tejnek az alkalmazása is nagy visszaesést jelent a népek társadalmos nevelésében egészségügyi szempontból. *Jaksch* tanár, főegészségügyi tanácsos a nyerstej révén a *típus*, skarlát és tuberkulózis veszedelmét látja növekedőben. Általában az egész gyűlés irányzata *Behring*ellenes volt.

— *Halálozás*. *Kain Artur* államrendőrségi irodatiszt, az V-ik kerületi kapitányaság cseledőgyűlési referense ma 41 éves korában hirtelen meghalt. Halála nagy tisztviselőtársat, mint ismerősei körében mély részvéte keltett. Temetése holnapután lesz a *Lilium-utca* 41. számú gyászházban.

Övezgy *Imrey Ignác*né születt *Schechling* *Amália* tegnap nyolcvanhárom éves korában meghalt Váczt.

Dittmann *Gyula*, a temesvári szinbáz zenekarnak első hegédüse tegnap ötvennégy éves korában meghalt Temesváron. Az elhunytban egyik bugzó tagját vesztette el *Kreszányi* *Ignác* társulata, amely a vesztéséről külön gyászjelentést adott ki. Ma temették el a hoiót a temesvári közönség impozáns részvéte mellett.

— *Átkozás*. *Radó Amália* az ingyen-kenyér javára 5 koronát küldött be hozzánk. A játékooy adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Hanna szenátor halála.** *New-Yorkból* táviratozzák, hogy Mark Hanna szenátor meghalt. Hanna szenátor Roosevelt után politikailag a legszámtalvobb és legkiválóbb ember volt az Egyesült Államokban. Bámúlatos szívósságot tanusított a politikai szervezkedés munkájában és ő volt lelke annak a bizottságnak, amely Mac Kinley elnök-jelöltségét győzelemre vitte. Az amerikai milliomm-soknak teljes bizalmát bírta, akik különben félnek Roosevelt kissé radikális hajlamaitól, és amelyet népszerűbb volt Rooseveltnél is, úgy hogy nemrég is úgy emlegették, mint a legközelebbi elnök-választáson Roosevelt legkomolyabb ellen-jelöltjét. Halála e pillanatban tragikusnak mondható és nem is sejtethető, mily hatással lesz az a köz-társasági pártnak és Roosevelt elnöknek jövő sorsára.

— **Társadalmi irányelvek.** A Társadalomtudományi Társaság telette érdekes fölolvásó oklukt rendez a kereskedelmi és iparkamara díszteremében. Az első felolvasást dr. Grätz Gusztáv tartotta s a liberalizmusról érkezett a díszes és nagyszámú közönség élénk figyelmével. Dr. Grätz azt fejtegette, hogy a liberalizmust csak úgy lehet megmenteni, ha szociális liberalizmusra lép s a népoktatás, a közegészségügy javítása, az igazságügy reorganizálása, a laudandiumok megszüntetése stb. által támogatja a gyöngébb néposztályokat. A legközelebbi fölolvásás vasárnap lesz, amikor gróf Batthyány Ervin az *anarchidáról*, Szabó Ervin a szocializmusról és Geöcze Sarolta a keresztény szocializmusról fog előadni. A fölolvásokat vitaköz meeting követi, mely előrelátólag nagyon érdekes lesz mert kiváló társadalomfilozófusaink, publicistáink és politikusaink is részt fognak benne venni.

— **Kiszolgált katonák zendülése.** *Lemberg*ből táviratozzák, hogy a *Dziennik* *Polski* értesülése szerint a 12. huszárezred négy altiszte és 16 közlegénye felállt, mert a három évet régen kiszolgálták és még mindig nem szabadságot kaptak. A katonai parancsnokság fogságra vette a zendülő huszárokat.

A bi eki újvívi zendülés miatt vagy husz magyar bakát bebörtönöztek. A minap itéltek el őket, egyelőre csak a főbűnösöket, *Kuzka* Mihályt, aki a király előtt összetért a három esztendő városra és a fokozásra itétek. Orszévezető volt mint ügyes templom-feljáró nagyon megkedveltek őt a tisztek. *Pánczél* Lajos örsvezetőt, aki lázító beszédek teremt, szintén három esztendőre fogságra itétek és fokozták. Ugyanok három esztendőre változást kaptak *Molnar* János kő-katona is, aki új napán résztvett a zendülésben, a várparádé alkalmával pedig a Kossuth-nótát énekelte. Még vagy tizenöt katonát itétek el egyévi füz- és nyolchozónapi börtönrre. Néhányat pedig szabadságra helyeztek. Az elítélteket Péterváradra, a katonai hely-zásba szállták. A katonák körében a szomorú itélet nagy megdöbbenést keltett és temetői csönd honol azóta az összes kaszárnyákban. Február 9-én a csöndet egy puskadörrenés zavarta meg. Egy vátűrész: *Prascsacs* József vasmezei fia, aki szintén már a negyedik évet szolgálta, kétségbeesésében szolgált a jegyével magára lőt és másnap a kórházban meg-halt. Csütörtökön délután volt a temetése. Sok kó-zoru lődte a koporsóját s a tizenkettesek zenekara gyászdalokat játszott. Néhány nappal ezelőtt ismét három embert vittek Trebinbe s a harminckilenc-bakák közül szintén három ül a trebinjei várbán.

— **Nagy cigarettá-hamisítás.** *Köbányán* nagy cigarettá-gyárral fedezték fel, amely az államkincstári óriási összeggel károsította meg. *Princessas* cigarettá-kat készített a gyár a kávéházak, vendéglők számára és mintegy hat hónap óta több millió ily cigarettát sikerült elheyeznie. Százát 60 krajczárjával. Mikor a pénzügyőrség tudomásra jutott a dolgnak, a rendőr-séghez fordult, amely *Rein* István és *Kezsi* Lajos de-tekíveket bízta meg a gyáros felkutatásával. A két detektív kinyomozta, hogy a *Princessas*-gyár helyisége *Köbányán*, a központi szállóban van, ahol egy *Müller* József nevű ember vezetése alatt készítik a cigarettá-kat. Az említett helyen csakugyan megtalálták a teljesen modern gépet, amelylyel naponta több százezer cigarettát lehet gyártani. A detektívek kísüztették, hogy *Müller* Károlyt tulajdonképpen *Krausz* József-nek hívják és a fővárosból régen kitiltott csaló, *Krausz* 25 napi elzárásra ítélte a X-ik kerületi kapitányság s ezenkívül elitoloncolják illetégségi helyére.

— **Elfogott kémek.** A lengyel lapok azt a szen-zációs hírt közlik, hogy a napokban három kémét fogták el. Az egyik egy *Wichowski* nevű ubánus őrnagy, akit Stanislauban tartóztattak le, a másik egy *Lemberg*ben állomásozó gyalogos kapitány és a harmadik szintén egy magasabb rangu ubánus tiszt, aki Prszlmsyben állomásozott. E három tiszt elfogatása állítólag össze függ *Hekali* főhadnagy hadbíró ügyé-vel, akit tudvalevőleg nemrég tartóztattak le kémke-désért. Érdekes a lengyel lapoknak az a híre is hogy a *Jaroslau* és *Sokol* közti vasutvonalon elfogtak egy munkásnak öltözöt orosz tábornokot, aki je entések-küldött az orosz kormánynak. A tábornokot előbb

Krakóba, majd pedig felsőbb utasításra Bécsbe szállították.

— **Banktisztviselő és főispán.** *Varasdon* — úgy olvassuk a dolgot egy estlapon — ez történt: Egy ottani bank fiatal tisztviselője egy este az utcán találkozott a főispánnal, de nem köszönt neki. Másnap, ártólólag a rendőrkapitány magához hívatta és értesére adta, hogy a jövőben ne mulasztja el, hogy a fő-ispánnak köszönjön, mert különben rá nézve kellemetlen következmények lehetnek a dolgnak. Két nappal később a banktisztviselő a dolgot elmondta a *Vita* dalos-egyesület néhány tagjának, akik annál is inkább elhitték a dolgot, mert a városban már ismételen beszéltek ilyen dolgokat a főispánról. Csakhamar híre terjedt ennek az ügynek is s a zágrábi *Obzor* megírta az el-maratd köszöntés történetét. A varasdi rendőrönök táviratban szolgálati esküjére való hivatkozással meg-cáfolta a dolgot. A lap levelezője föntartotta értesülését, mire újabb cáfolat következett a rendőrkapitány részéről azzal a fenyegetéssel, hogy az ügyet a bíróság elé viszi, ha cáfolatát továbbra is kétségbevonják. Az *Obzor* szerkesztője erre utánaírt, hogy a dolgnak s másnap egész sereg nyilatkozatot küldött azoktól, akiknek a banktisztviselő a dolgot elbeszélte, valamint az érde-kelt banktisztviselőtől aki kijelentette, hogy a dolgot csakugyan úgy történt, amint mondotta. A nyilatko-zatok áradata ezzel nem szakadt meg. A varasdi újságban a főispán, az alispán, a rendőrkapitány és több takarékpénztári tisztviselő jelentette ki, hogy a dologból egy betű sem igaz s hogy az illető tiszt-viselő csak hengegett, amikor a dolgot terjesztette. Most kiváncsian várják az ügy folytatását a bíróság előtt. — Így jelentik az esetet *Zágrádból* s mindebből csak az következik, hogy vannak kis háborusárok és nagy háborusárok. Az egyik fajta villongásban el-maratd köszönések miatt folytak a jobb ügyhöz méltó energiák, a másik fajtaban ugynevezett nagy állami érdekéért páncos hajók sülyednek el, ágyuk és puskák tűzétől véres emberek vonaglanak szörnyű fájdaimkában. Csak békkésség, meg okos és boldog élet nincs ezen a keserves világon.

— **Pincérek mozgalma.** A budapesti pincérek ezelőtt mintegy három évvel *Magyar Országos Pincér-egyesület* cím alatt egyesület alakították, mely egyebek között a munkaközvetítésk a egyesület kebe-lében való eszközését is hivatal volt megőrdani. A budapesti kávékos annak idején e határozatot, hogy személyeket ettől az egyesülettől szerzik be. A mut év végén az Országos Pincéregyesület több tagja kivált és új egyesület alapított *Budapesti Pincérek Szakegyesülete* címen és ugyancsak munkaközvetíté-zezetet rendezett be, a kávékosok pedig azt kö-veteli hogy személyzetiket kizárják tőle szerezzék be, továbbá, hogy minden pincérnek hetenként egy napi szabaddiót engedélyezzenek. A budapesti ká-vékos ebben az ügyben már több ülést tartottak ipartársulatuk vezetése mellett, de az egyesység közöt-tük és a személyzet egyesülete között létre nem jö-nhetett. Az ipartársulata a munkaközvetítő ügynökök melődsését és a heti egy napi szabaddiót egy han-gulag megadta, azt azonban, hogy a pincérek szake-gyesületének a helyközvetítésre kizárólagos jogga legyen, megtagadta arra való tekintettel, hogy ezt az egyesületet a regebbi és kifogastalanul működő or-zszagos egyesület ölé nem helyezheti. A szakegyes-ület vezetője az ipartársulatnak ezzel az állásoglálá-sával nincs megeledeve és k látásban helyezte hogy a kizárólagos elueyezési jogot erőszakos eszközök alkalmazásával tojja kivívni.

— **Magyarok visszautasítása Amerikában.** Az Amerikába igyekvő magyar kivándorlók egy részét legutóbb a *newyorki* kikötőben nem engedték be amerikai földre. *Specht* János és *Zachara* István mun-kások egy brémai hajón érkeztek a newyorki kikötő-be de mivel nem volt elegendő készpénzük, így jelentik a Hegyi Jenő szerkesztésében megjelenő Kivándorlói Értesítőnek, nem engedték őket partra szállani *Rogus* Mariát, aki *New-Jersey*ben lakó férjéhez igyeke-ett mert nem tudta létre legközelebbi címét. *Ellis-Islandon* tartották. Ugyanigy járt *Schaeffer* Zsigmond aki *Lévá-ról* utazott Amerikába. Azt mondta a bizottságnak, hogy a sógorához igyekezik; egyelőre *Schaeffer* is ott maradt *Ellis-Islandon* és ha nem sikerül sógorát kipusztatolni, őt is visszaküldik Európába.

— **Titokzatos gyilkosság.** A *Prágai* rendőrséget egy felelet rejtélyes gyilkosság tarja izgalomban. A város-tól nem messze levő mezőn ugyanis tegnap reg-gel vértócsában halva találtak egy tizenegy éves leányt akinek testén tizenegyet késszurast találtak, azonleül a nyaka is át volt metszve. A leányt, ki korához ké-pest rendkívül lelett, de némileg gyengeeszü volt, atyja, egy tizenévesyiké irnok a napokban egy elme-gyógyító intézetbe akarta elhelyezni. A éány azonban néhány nap előtt nyomtalanul elűnt haziról és senki sem tudta hová lett. Ugy a gyilkos, mint a gyilkos-ság oka mindezt ideig ismeretlen de a cseh antisemita lapok máris nagyban hangozták a rituális gyilkos-ságról szóló meséket. A *Cseh* című katolikus köz-

lőnyt a rendőrség felekezett elleni igazgatásért elko-bozta, egyben pedig kétszáz koronát tűzött ki a titok-zatos gyilkos kézrekerítésére.

— **A koronaszövetkezetek ellen.** *Gomba-módra* szaporodnak a fővárosban az ugynevezett koronaszövetkezetek. Hol ebben az utcában, hangza-tos nevű új pénzinteztetet hirdelve, szerényen meg-huzódva az óriási név alatt e két betűcske: m. sz. Szegény ember már messziről kerülje, mert akár-hány van e szövetkezetek közt, mely egyenesen az ő vérvél akar táplálkozni. A vezérigazgatóját a megszorult, földhözragadt szegény kölcsönt-kérők keserves filléreiből fizeti, akikről infor-máció címén és a legképtelenebb ürügyek alatt néhány forintot csikar ki, még mielőtt a két kölcsönt a két háromtagú uszorás-szövettség megszavazta. A szegény kölcsöntkérő var het-három hétig, sokszor hónapokig, amíg összeül a nagy, aztán a kistanács és végre megtudja, hogy köl-csönt nem kapott, de a pár forintja az odaveszett. De ez az ember még a szerencsésebb; szerencsét-lelenebb az, akinek sikerült pénzt kapnia, mert az ilyen ember sohasem tud tő bé kiszabadulni az uszorosok karmai közül. Kormánykörökben már rég figyelemmel kísérik Budapestet s specialitását és ma a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* tel-jes ülése is állást foglalt az ily „pénzintézetek” ellen, amelyek emberellen visszaélésekkel diszkredi-táltak azokat a koronaszövetkezeteket is, ame-lyeknek működése megfelelt a törvény humánus in-tencióinak.

— **Váltóhamisító vasuti tisztviselő.** Nemrégi-ben megírta, hogy *Witt* Emil tisztesz feljelentést tett a rendőrségen fia, *Witt* Emil aradi vasuti tisztviselő ellen, aki az ő, valamint nagybátyja nevére több váltót hamisított s megszökött a fővárosból. A fiatal-embert szombaton *Prager*holban letartóztatták. A vizs-gálát megállapította hogy *Witt* Emil annak a barát-ságnak áldozata, amelyet egy *Csomós Járda*hozti *Miklós* nevű lényképzés-szegédjel költött. *Csomós* összehozta *Witt*et, aki más ember a sógoronjével, a Magyar Színház egyik kardalósno évei s hogy ennek a vi-szonynak a költségeit megszerezzék, előbb adó-ságba hajtotta, majd rábeszélte, hogy váltót hamisítson. A váltókat *Vác*zot, *Aszód*on és *Hat-vanban* helyezték el. Az egyik váltót *Csomós* sógoronje, a színházi kardalósno értékesítette *Vác*zot, ahol *Witt* Fr gynek összekötéseivel voltak a takarékpénztárnál. Az így szerzett pénz is hamar eldogyott. *Witt* Emil erre pár héttel ezelőtt szabadságot kért aradi önőségétől s fölívete három hónapi fizetését. Ekkor már elhatározta, hogy meg fog szólni. Öccsének a következő levelet írta:

Kedves öcsém! Borzasztó szerencsétlenségrel kell teged értesítenem. Edesapám és anyám bucsi nevére egy váltót hamisítottam — sejtet, hogy *kivel egyetemben*. Más vázarsásom nincs mint hogy több ójtem magamat; készüdi elő a ka-tasztróziára szüleimet és a feleségemet. Isten áld on meg, *Emil*.

Most már *Witt* Emil apja is megtudta fia bűnét. Abban a hiszemben, hogy fia már megszökött, meg-tette ellene a jejeletést a rendőrségen hogy így megsabaduljon a váltók kibetetésének kötevézettségé-aól. Csakugy *Witt* Emil nem utazott el, hanem fel-jött a fővárosba s itt *Csomós* sógoronjével három napig mulatott. *Witt* Emil csak a följe entes megtete-után indult el *Budapest*ről s szökeés közben *Práger*-holnál letartóztatták. A rendőrség az ügyesség meg-keresésére széleskörű nyomozást kezdett *Witt* Emil és jó barát a, *Csomós-Járda*hozti *Miklós* ellen. *Csomós*, aki régebben osztopos tagja volt a gyászos végű ke-resztény ruhászövetkezetnek, megszökött az *Izabella*-utca 17. számú lakásáról s a rendőrség most keresi.

— **Az egyetemes tanítógyűlés.** A magyar tanítók országos bizottságának azt a öhívását hogy az idei nagy vasszocióra küldött egyetemes tanító-gyűlésre vonatkozólag január végéig küldjék be a javaslatokat, mindössze tizenegyet tanító-egyesület vette figyelembe. A tanító-egyesületek száma pedig tudvalevőleg a kétszázat is meghaladja. E részvétlen-ség arra indítja az országos bizottságot, hogy újabb fölvívást bocsásson ki a magyar tanító-egyesületekhez, hangszóva a gyűlésen megvitandó kérdések nagy jelentőségét.

— **Aranylakodalom és váias.** Egy különös és érhetetlenségében igazi amerikai hírt közlök veünk egy new-yorki távirat. Arról van szó, hogy *Truck* *Kristian* louisvillei milliomm közvetlen az aranylako-dalma után válópert indított felesége ellen. Erősen megzavarja az eset pszichológiát az a körülmény, hogy *Truck* ur már öt évvel ezelőtt elhatározta, hogy válik de előbb meg akarta ünnepelni házasságának ötvenedik évfordulóját. Hogy mielőle körülmenyek br-hatták erre a különös elhatározásra az majdnem k-z-számithatatlan. Ideges hőbort nem lehet a milliomm elhatározása, erről kezeskedik az ötévi várakozási idő. Legfeltebb babonára vagy régi közös megálta-

podásra gondolhatunk. De különben az eset oly messze történt s a milliósok oly kiszámíthatatlannak, hogy a krónikás legjobban teszi, ha az esetet egyszerűen elkönyveli a kuriózumok rovatában.

— A szecceszó a porosz képviselőházban. A porosz képviselőház naprendjéből ma jó részt kivétel magának a szecceszónista művész. A belgyi költségvetés tárgyalásán Singer szociáldemokrata képviselő vetette fel a kérdést, aki az alatt a feltételek alatt volt hajlandó megszavazni a szent-louisi világiállításhoz a kívánt költségeket, ha a műkiállítás a szecceszó is szerepel. A gazdakörök elleni a szecceszónának, mert gyakran ábrázolják a nyomort és az inséget. A császárnak is ellenszenves a szecceszó. Menny többek között kijelentette, hogy a művészet nagyrészt az udvarok segítségével emelkedett magásra, a közönség nem is lelkesedik szerinte már annyira. Fosadovsky államtitár, hosszasan beszélt a szecceszónista irányról s azt állította, hogy elvben nem zárták ki a szecceszót a st.-louisi kiállításból, de elsősorban a képek jósága a mérvadó. A szecceszónisták azonban többsre vitték a dolgot, mert a régi irány híveit nem engedték itélkezni. A birodalomnak azonban egységesen kell künn fellépnie. A szecceszóit nem zárták ki, maga zárta ki magát. Gróf Orvola a művészet szabadságát védte. A st.-louisi kiállítás kudarcának mondja, amelyért a művészösvetés osztálya és Werner a felelős. Az országgyűlés nem szavazhat meg költséget a kormány, ha a művészet pártolására szolgáló összeget egyoldalú művészeti irány elősegítésére fordítja.

— Az örültek házában. Veress Ákosné, Veress Ákos kolozsvári ítélőtáblai tanácselnök özvegyét nemrég benoósították 600 korona pénzintézetesre ítélték. Mivel az összeget nem tudta felvenni, letartóztatták. A fogházban dr. Ajtay és dr. Németh orvosok megfigyelték és konstátálták, hogy Veress Ákosné perlekedési mániában szenved s ezért elrendelték, hogy elmeorvosi intézetbe szállítsák. A Lipómezőre vitte be Zoltán nevű fia, aki Kolozsvárt ügyvédjelölt s ott van már egy hónapja. Veressné innen levelet írt dr. Zboray Miklós országgyűlési képviselőnek, amelyben elmondja, hogy semmi baja sincs s kéri, hogy menesse ki az örültek közül. Zboray Tisza István belügyminiszterhez fordult, aki elrendelte, hogy Veressné bocsássák ki az örülteknél. Erről a tébolyda igazgatója értesítette Zboray képviselőt s egyuttal küldött neki egy hivatalos irást, hogy azt Veressné egyik hozzátartozójával írassa alá, mert csak így bocsáthatják ki a gyógyintézetből. Zboray erre Veress Zoltánhoz fordult, de ez megtagadta az aláírást. Miután a szabályrendelet úgy intézkedik, hogy a térítvény kiállításá nélkül a tébolydából senki el nem bocsátható, Veressné sem engedik ki. Az ügy most ebben a stádiumban van s Zboray most kénytelen lesz gondnok kirendelését kérni Veressné számára, akinek 2000 forint nyugdíja van.

— Elfogott tolvajok. A rendőrség egész csomó befőrt és lakosztályt tartóztatott le. Még a múlt hónap elején történt, hogy Alen J. D. szállítóegnek a nyuzai pályaudvaron bérelt raktárából 200 koronát érő szövetet loptak el. A tolvajokat tegnap sikerült a rendőrségnek elfogni. Ezek Walter Károly lerakódó és Blaskie Ferenc kocsis, akik a cég alkalmazottjai voltak. A harmadik tolvaj, Krieger Ferenc kocsis megszökött. A tolvajok orozdája Kohn Jakab cipész-mester volt, ak néli a Holló-utca 4. szám alatt megtalálták az ellopott posztmaradványokat. Kohn Jakabot szintén letartóztatták. — A rendőrség lakás-josztás miatt letartóztatta Retmucand Iure, Komáromi Mihály csavargókat és Pierron Béa butorcsomagolóit. — Tegnap este a Rotenbiller-utca és Amazon-utca sarkán Soós József csavargó kocsis Vargasy Karola ovónó kezéből kiszakította a pénzestárját és futásnak eredt. A járó-kelők azonban elfogták és átadták a rendőrségnek. — A rendőrség letartóztatta Kornuth Lipót kereskedőegedet, aki a Betteheim és társa cégne volt alkalmazva és megrendelések ürügye alatt a cég kasszájából hamisított utalványok alapján pénzeket szedett el. — Belőrök jártak tegnap Ellbogen Vilmos csemegekereskedő Róza-utca 97., Wolfner Abraham süteménykiró Róza-utca 78., Nespor Vince vendéglős Váci-utca 63. számú és Gross Adolf szabó Hajós-utca 12. számú lakásában, ahonnan ruhá-neműket és ékszereket vittek el.

— Párisban öngyilkossá lett magyar gavallér. Általános ismert alkossa volt a fővárosnak néhány évvel ezelőtt Hirsch Oszkár földbirtokos. Mint az egykori Lazarévics nábob kebelbarátja, mindenütt megfordult, ahol nagy kártyajáték mellett mulatni szoktak. Miután jelentékeny örökségének a nyakára bágott, gondnokság alá helyezték és egy ideig úgy látszott, hogy teljesen szakított előbbi életmódjával, de alig-hogy megszűntették, ismét leltit a fővárosban és újabb örökölt vagyonából marékta szúrta a pénzt. Vagyonának romjaival, mintegy 40.000 korona összeggel végre Monte-Cariba ment, hogy szerencsét próbáljon. Csakhamar el is uszott ott a vagyonra és a banktárók által megváltott jegyen elment Párisba, hol most öngyilkossá lett. Hátrahagyott levelében, melyet egy budapesti ügyvéd-barátjához intézett, érzékenyen bucsu-

sik tőle és arra kéri, eszközölje ki, hogy budapesti szabója kontóját rokonai kiegyenlitsék. A párisi rendőrség különben hivatalosan értesítette egyik temesmegyei község előjáróságát, hogy Hirsch Oszkár forgópisztolyival egy kisebbbrangu szállóban fobelőtte magát.

— Mulatság. A mai éjszakán bucsuztak tömerek bálón a farsangtól. A VI. kerületi központi demok-rata-kör tényes művész-estét rendezett; a pompás program után kezdődött a farsang vidám bucsuztatója, a táncmulatság. A fesztelen mulatság bizony erősen belenyult a hamvazó szerdába. — A Pénzügyi Tisztviselők Országos Egyesülete 20-án saít helyiségében estélyt rendez. — A Magyar Vasúti és H. J. J. sz. Klub sikerült jelmezestét rendezett ma. Sétahangver-senyvén és tombolával kezdődött a mulatság, amelyet aztán hajnalig tartó tánc követte.

— Nagy borosempészes Fiumében. A múlt hónap huszonhatodikán 840 hordó bor érkezett Mazzara sziciliani városából Fiuméba. Mikor a szállítás elvámolásra bejelentették, a vámhivatal s hozzáérkezett feljelentés alapján, csempészet gyanuja miatt visszatar-totta a borküldeményt, mert átlátólag nem sziciliani, hanem szeszezt szárdinai bort, más verzió szerint számoszi bort tartalmazott. Mind a 840 hordóból mintát fejtettek, aztán megvizsgálás céljából Budapestre küldték az országos központi vegyelemző intézethez. A vegyelemző intézet szakvéleménye a minap leérkezett Fiuméba s úgy szól, hogy a bor megegyezik ugyan a származási ország által kiállított vegyelemzési bizonyítványával, csak az a baj, hogy ez a bizonyítvány közönséges olasz borról szól, holott itt marsala-jellegű borról van szó. A Magyar Borkereske-delem című lap erre az ügyre vonatkozólag azt írja, hogy e vizsgálat ilyen módja mellett aligba fog ki-derülni, hogy a szóban forgó bor tényleg szeszezt szárdinai, illetőleg göröggel háziasított bor-e, mert ezt a vegyi elemzés nem állapíthatja meg. Csak akkor lesz ez úgy teljesen világossá, ha előbb megvizsgál-ják, vajjon érkezett-e egyáltalán szárdinai, vagy görög bor Mazzarába. Ha nem, akkor az illető bor küldőjét rágalmazták. Ha igen — és Mazzara oly kis helyiség, hogy ott könnyen megtudható minden — úgy ki lehet deríteni, hogy a Fiumé-ban kifogásolt bor gazdája hozott vagy hozat-hatott-e olyan bort. Csak ha ez bebizonyul, ki-vánhatni tőle, hogy bizonyítsa be, miképpen haszn-alta föl a szárdinai, illetőleg görög bort. A vegyi vizsgálat egymagában semmit sem ér. Ha az az ember ártatlan és csupán a vegyelemzési szakvélemény alapján mentik fel, nem igen fogják az emberek el-hinni az ártatlanságát; ha pedig megérdemelné az elítélést, de a vegyelemzési szakvélemény alapján fel kell menteni: ez igazságtalanság, amelyet leg-inkább a többi borkereskedő érez meg, akiket a tel-mentett csempészes megkárosított. A kizárólag vegyelemzési szakvélemény alapján való ítélkezéskor hamar megcsik az igazságszolgáltatási tévedés. Ezt az illeté-kes hatóságoknak már csak azért is szem előtt kel-tartaniok, mivel a marsala-jelleg kifogással eddig nem igen volt szerencsésük. — Mindenesetre sajátosság és figyelemreméltó körülmény, hogy Rava olasz keres-kelemi miniszter úgy aneak exponálja magát a 840 hordó bor gazdájáért, ami könnyen azt a gyanút kelthetné, hogy Olaszország jó szemmel nézi a sze-szeztet és görög boroknak olasz cégér alatt való be-csempészesét Magyarországra.

— Szerelmi dráma. Szegszádról írják: Tegnap reggel Schok Győző szegszárdi bádósgelény fél é-kenységéből egy törrel szivarszura kedvesét Jan Erzsébetet, aki rögtön meghalt. Schok aztán önmagát is megszurta, de sebe nem életveszélyes.

— Torna-ünnepek. A Nemzeti Torna-Egyet teréz-városi főcika 20-ikán torna-ünnepeket rendez a Nagy-mező-utca 1. számú házában. Az ünnep este hét órákor kezdődik.

— Remoéri hírek. Szobona Kati 22 éves ossléd-leány ma reggel leugrott a Kádár-utca 6-ik számú ház második emeletéről. Sulvosan megsérülve vittek a Rókus kórházba. — Ma reggel az Aréna-ut és Pod-maniczky-utca sarkán egy teherkocsi elgázolta Bajza Mihály 64 éves kocsisat, aki nyomban meghalt. A vi-gyázatlan kocsisat, aki elhajtott, nyomozza a rend-őrség.

(x) Gazdák, ha nagy terméshet akarnak jutni, Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei 10árjegyzé-ket mely 226 oldalra terjed, Mauthner Udán cs. és kir. udvari magkereskedő Budapestben Rottenbiller-utca 83. sz., mindenkinék kívánata ingyen, készítség megafüldi.

(x) Nélkülözhetetlen háziszer nehéz emésztés minden következményeinél a Pserhofer-féle vértisztító-labdacsok, melyek gyorsan és biztosan hatnak. A leg-h-resebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés, gyomor-ban, köhka, ideges lejjáadás, vérs-egénység, stb. beteg-ségeknél. 1 teleres (6 doboz a 15 labdacok) 1.05. A pénz előzetes bekü-dése után 1 teleres 1.25. 2 teleres: 2.30 értet kü-d bermentve Pserhofer J. gyógyszerháza Bécs, Singerstrasse 16. Más gyógy-terákoan kérjük a labdacokat mindig J. Pserhofer prós színű főiratával.

Hamvazó szerda.

... Igen! Ez volt a tizenkettedik; Le az álarcot és le a mosolyt. Több vidámságra hej már nem telik; Öntük ki mind a pezsgőt és a bort.

Vessük sarokba most a maskaráit; A vigyorgó álarcot dobjuk el; Meghalt e percben egy kedves barát, Kibűt e percben egy vidám kebel.

A vouákat törjétek el, fiúk, A vig dalok bús jajjá válnának. Készítse sirva most a bőjtú bűt A sok kifestett, csókszomjas ajak.

És oltsuk el a villamfényeket, S egy asztalt — miként gyászos ravatalt — Álljunk körül, kezdjünk egy éneket: Valami jaigató halot i dalt.

Vérvörös gyászszal, gyászoljuk meg őt Amig az éjjel fényes napra vál; S a napot, a vör'sen felkelőt Helyetted is imádjuk — Karneval!

—y—

A cheswicki bányakatasztrófa.

— Magyar munkások tömeges halála. —

Budapest, február 18.

Most érkezett amerikai lapokból fájdalmas részleteket közölhetünk arról az óriási katasztró-fáról, amely a westpennsylvaniai vasut mentén lévő Cheswick telepet február elején siralmas gázba borította. Száznyolcvanhét halottja van a szerencsétlenségnek s az áldozatoknak több mint harmadrésze magyarországi kivándorlót. A bányá nagy része romokban, a telepen alig ma-radt életben férfiember, csak asszonyok és gyermekek néznek kétségbeesve bizonytalan jövő-jük elé. A katasztrófa oka még nincs kiderítve s aligha is lesz világossá a szerencsétlenség kelet-kezésére nézve, mert nincs életben senki azok közül, akik felvilágosítást adhatnának. Csak sejtik, hogy valamelyik bányamunkás könnyelmű vigyá-zatlansága okozott ilyen nagyarányú pusztulást.

A következő tudósítás számol be Cheswick borzalmas eseményéről:

Cleveland, február 8.

A cheswicki rettenetes robbanás tegnap reggel 8 óra 2) perkor történt. Kiss György szlág-megyei, érszudoniri munkás, aki a bánya kazánházában van a kalmazva, pár percel a robbanás megtörténte előtt hagyta abba munkáját. Az aknanyilás közelében lakik a falu egyik mellékutcájában s hazamenten éppen az aknanyilás előtt haladt el, mikor a robbanás történt. Csak úgy menekült meg, hogy a nagy robajtól meg-ijedve, egy ott álló megrakott szénkocsi alá bujt.

A robbanás hatalmas földrengést okozott. A lakosság rémület rohant ki az utcákra. Asszonyok, gyermekek a ködös februári reggel dermesztő hideg-gében léig meztelen robantak a bányához, amelynek nyílásából lángok csapnak fel.

A két felhúzó-kalitka romokban hevert a bá-nyanyílástól vagy száz labnyira. A nyílás fölött az aknabáz tetőzete és oldalfalai össze voltak zuzva s felülről három térfi halálbürgése hallatszott. Csakha-mar kiszabadították s a faluba vittek őket. Kettő kö-zülök, Wolman gépész és Mayhow mázsáló az alig öt perig tartó uton meghaltak, a harmadik veszedelmes sebeivel élet-halál között fekszik. Egy úszvért, amely a bányában találcskát hozott, az aknabáz tetején át-dobva, a mezelekvő vasuti vonal végányai között, összegeve, darabokra tépve találtak meg.

A még mindig füstölög akna körül nők és gyermekek kétségbeesésükben örjöngtek. A szomszéd Havrickből bányatisztviselő Pittsburgba és a szomszéd bányahelyiségekbe táviratoztak segítségért. Leg-elsőnek érkezett Selwyn M. Taylor bányamérnök. A felhúzó-készüléket ő tervezte volt és az ő felügyelete alatt is épült. Előkelő, nagyvagyonu bányamérnök, kihez a munkások a legnagyobb szeretettel ragasz-kodtak. Taylor felszólította a férfiakat, kövessék őt a bányába. A férfiak közül elsőnek Horváth György magyar ember jelentkezett és egy amerikai, kiknek kíséretében Taylor jesszalt a bányába.

Horváth György, aki a győrmegeyi Geese-Gyar-matra való, így tudja elő a leszállást:

— Nem tudtam hallgatni az asszonyok és gyerme-kek jajveszékését meg aztán két sógorom is lent volt a bányában. Ismertem a bányát, mint a tenyere-met, hát lementem. Amint leértünk, fojtó füst és szén-gáz oszopot meg, úgy, hogy alig tudtam lélegezlet venni. Retenetes volt a pusztítás, amit láttunk. Az akna tenekén nehéz acél szénzállító-kocsik papír módjára összelapítva, a lerakott sínek összegré-

büve hevertek szanaszét, a gerendázat és deszkafalazat teljesen összegeit. Itt-ott már holttestek is hevertek. Taylor ur elől haladt gyorsan, én utána s aztán az amerikai. Már alig volt jártányi erőm, mikor csak láttam, hogy Taylor ur nekiesik a sziklafalnak s aztán mozdulatlanul terül el a földön. Hátrapillantva láttam még, hogy társam remülten fut vissza az aknanyíláshoz. Én is megfordultam, de a nyílásig nem érhettem. Összeestem. Ez kedden délután 5 óra körül volt s csak szerdán reggel 3 órakor vittek ki a bányából, hol Taylor már halott volt.

Horváthot csak csütörtökön reggel tudták az orvosok észleltre kelteni s ekkor beszélte el ezeket. A bányába már ekkor friss levegőt szivattyuztak be, mely lehetővé tette a leszállást, s megkezdődött a halottak felszállítása. A bányatársaság alkalmazottai a bánya kovácsműhelyéből halottasházat rögönöztek, s ide hordták az összegeit, szétroncsolt holttesteket, melyeket előbb megmosdattak, felöltöztettek s koporsókba helyezték. Sokan a felismerhetlenségig összegetek.

A halottak személyazonosságát annál nehezebb megállapítani, mert senki sem tudja, hogy a robbanás alkalmával a bányában hányan dolgoztak. A holttestek egy része még lenn van a bányában s a halottak számát száználvannéhétre csak abból a feltevésekből becsülik, hogy rendes körülmények között ennyien dolgoznak a bányában s ez a szám csak mint legkisebb szám fogadható el, mivel a robbanás éppen a felváltáskor történt.

Hogy mi idézte elő e rettenetes szerencsétlenséget, senki sem tudja és nem is fogja megtudni soha, mert azok, akik felvilágosítást adhatnak ennek okáról, már mind néma halottak. A robbanás közvetlen okára nézve több magyar bányász úgy nyilatkozott, hogy valószínűleg valamelyik tudatlan lengyel vagy olasz bányász — de semmiesetre sem magyar, mert azok erre különösen vigyáztak, — kilaúd lámpását egy szeggel felnyitotta és meg akarta gyújtani s a nagy mértékben felhalmazódott bányalég a gyufa lángjától felrobbant s e vigyázatlanság okozta annyi emberélet pusztulását. De nem tartják lehetetlennek azt sem, hogy a bányában használt dinamitöltvények egyikének papirdugása hibás volt s ezért a szétrobbantásnál meggyulladt s így gyújtotta fel a bánya legközelebbi megöltő gázokat. Ez azonban mind csak találgatás, sejtés, a valódi okát a borzalmas szerencsétlenségnek a hivatalos vizsgálat sem tudta megállapítani.

(A magyar áldozatok.)

A csaknem száznyolcvan halott között a következő magyarok vannak:

1. Héjja János, gör. kath. nős, 1 gyermek atya, felesége, gyermeke itthon. 2. Héjja Ferenc gör. kath. 3. Héjja József g. k., testvérel. 4. Kovács István nős, 5 gyermek atya, r. k. 5. Kovács János, nős, 4 gyermek atya, r. k. 6. Bodnár Mihály, nős, 6 gyermek atya, g. k. 7. Gyurkó Antal, nős, 2 gyermek atya, g. k. 8. Máté Lajos, nős, 2 gyermek atya, r. k. 9. Gécsy Ferenc nős, 5 gyermek atya, r. k. 10. Antal Ferenc, nős, 2 gyermek atya, r. k. 11. Tóth István, nős, 2 gyermek atya, g. k. 12. Oloszky Sándor, nős, 1 gyermek atya, r. k. 13. Lőrinczy József, nős, 4 napos gyermeke van, g. k. Ezek mind tiszavilágiak voltak. Továbbá Kis-Szekerestől: 14. Váradi Bernát, nős, 1 gyermek atya, ref. 15. Hajdu József, nős, ref. 16. Kovács László, nős, 4 gyermek atya ref. 17. Nagy Bálint, 18 éves ifju, ref. 18. Katrus János, 18 éves ifju, ref. Darnóré: 19. Tuzsák Károly, 18 éves, ref. Nagy-Szekerestől: 20. Kosák Antal, nős, 2 gyermek atya, ref. Fehér-Gyarmatról: (Szatmár) 21. Tóth Gáspár, ref. nős, 6 gyermek atya. Nagy-Arról: 22. Balogh Gusztáv, nős, ref. 2 gyermek atya. 23. Jaeger József, Budapestről, nőtlen. r. k. 24. Flaskó József, Mészess, Borsodmegye 23 éves nőtlen r. k. 25. Kukari György, Téth, Győrmege 23 éves, nőtlen, r. k. 26. Lipesák János, N.-Rátka Zemplénmegye, g. k. 27 éves, 4 gyermek atya. 27. Toldi József, ref. Szatmármegye, 20 éves. 28. Gardá Lőrinc Ricsa, Szatmármegye, 35 éves, nős, 1 gyermek atya. 29. Pista, családi neve a kofferje felnyitása után tudható majd meg. 30. Balog Sándor Sopronmegye, főt. senki sem tud róla, családos. négy gyermek atya. 31. Gesz József, Abod, Borsodmegye, nős, 2 gyermek atya. 32. Rápdóti József Szamos-Becs, Szatmármegye, nőtlen, 30 éves, ref. 33. Ihász Gábor, Veszprémmegye Vaszar, nős, r. k. 42 éves, 2 gyermek atya. 37. Ifj. Ihász Gábor, 17 éves r. k. Vaszar, Veszprémmegye. 35. Orbán Gábor 25 éves r. k. nőtlen, Vaszar, Veszprémmegye. 36. Takács Miklós 20 éves, Vaszar, Veszprémmegye. 37. Frits Ferenc, Csöd, 25 éves r. k. 38. Stangard Mihály, Győrmege Gyarmat, 21 éves r. k. 39. Stangard József, Győrmege, Gyarmat, 19 éves r. k. 40. Németh Dénes, Sopronmegye, Babót, nős, 29 éves r. k. 41. Horvát Márton Veszprémmegye, Láz, nős, r. k. 42. Németh Vendel, Vaszar, Veszprémmegye, r. k. nőtlen, 43. Horváth András, Láz, Veszprémmegye r. k. 44. Harangosz János Láz, Veszprémmegye nős, r. k. 5 gyermek atya, 45. Egri János Téth, Győrmege r. k. 2 gyermek atya, 46. Zámó Kálmán, Téth, Győrmege ref. nőtlen, 47. Zámó Sándor, Téth, Győrmege ref. nőtlen, 48. Balázs Major, Győrmege, Buza-Pánt, nőtlen, 49. Balog Saecari András, Abaujmege, Göncz, nős, felesége várandós, családja itt. 50. Nagy Mihály, Láz,

Veszprémmegye, 29 éves, nős, róm. kath., felesége, 1 gyermeke itt. 51. Szirmaister Sándor, Téth, Győrmege, ág. hitv. nőtlen. Allegheny oszt. egyet után a Ref. Szöv.-hez tartozott. 52. Koscsó József, Borsodmegye, ref. nős, több gyermeke otthon. 53. Frohok Károly, Edelény, Borsodmegye, róm. kath., 19 éves, nőtlen. Es még hatan, kiknek nevét még nem sikerült megtudni.

Az amerikai magyarok között nagy mozgalom indult az özvegyek és árva segélyezésére. A clevelandi Szabadság felhívást közöl, melyben segítséget kér a világ összes magyarjaitól. Eddig közel 40.000 dollárt gyűjtöttek az amerikai magyarok.

FŐVÁROS

(*) Főlebbezés. A székesfőváros legutóbbi közgyűlésén, amidőn Márkus József főpolgármester bejelentette Kirner Károly belvárosi apát-plébános halálát, egyszerűsített a javaslatot tette a fővárosi bizottsági bizottság kiegészítésére vonatkozólag, hogy — mint legtöbb szavazatot kapott póttagot — Ernyey Gyulát hívják be rendes fővárosi bizottsági tagnak. Ehhez a közgyűlés hozzájárult. Amde most a belvárosi bizottsági tagok ezt a közgyűlési határozatot megtámadják, azon az alapon hogy az 1903. évi választások alkalmával a legtöbb szavazatot a belvárosi póttagok között Müller Antal kapta, akire ezernél több szavazatot esett, holott Ernyey — ezeiőtli három évvel — csak 477 szavazatot kapott.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Nemzeti Színház. Herceg Ferenc nagyszerű színművét, *A dolovai nábob leányát*, holnap szerdán 85-ödször adják a Nemzeti Színházban. Ez alkalommal Szentirmány szerepét újra Csillag Teréz vette át, aki ezt a Nemzeti Színházban kreálta. Holnapután csütörtökön az *Egyenlőség* már tizenötödik előadását éri meg.

** Művészet. A jótékony célú ünnepek rendezésére alakult bizottság 25-én a magyar iskolák alapja javára művészetet rendez a Royal-szállóban. Közreműködnek a koncerten: Bíró Lili, Maleczky Bianka, Borda Olga, Szentgyörgyi Lenke, Ferenczy Károly és Jack A. Kent. Koncert után tánc lesz.

** Kis Színház. Székely Kornél március 18-ikán nyitja meg a Városligetben Kis Színházát. A metán kedvelt komikus mint igazgató is remélhetőleg jól megállja a helyét. Egyfelvonásos operettek, bohóságokat s népszínműveket fog előadni a farságot. Eredeti darabokat Verő György, Rajna Ferenc, Sziojanovics Jenő, Uray Dezső és Bródy István írják a színház számára.

** Hősök: Bernard Shaw szatirikus komédiájának a Királysínházban holnap, szerdán, az előadás napján délelőtt 11 órakor lesz a jelmez és próbája. A Hősökhöz felvitva a *festék* kerül színpadra Fedák Sárival a főszerepben.

** Az erény útja. A Vígyszínház legújabb sikerének hamar etertjed a híre vidéken is és több vidéki színházgató tekintete már meg Flars és Csillag szennázációs vigjátékát. A darab azonban oly nagy igényeket támaszt egy a szereplők, mint a kiállítás tekintetében, hogy csak a legnagyobb vidéki társulatoknak mernek vele megpróbálkozni. Az első igazgató, aki megszerezte: Kövessy Albert, a kecskeméti színház igazgatója volt. A Vígyszínházban estéről-estére zsúfolta ház előtt adják az ujdonságot.

** Színészjubiläum. Vedres Gyula, a Magyar Színészegyesület hivatalnok legközelebb harminceves színész jubiläumát ünnepli. Az egyesület erre az alkalomra ünnepet készít elő.

MŰVÉSZET

□ Művésznövendékek kiállítása. Az Országos Magyar Múzeumiiskola és Rajztanáriskola növendékeinek szokásos tavaszi kiállítása ma nyílt meg az Andrassy-utó régi műcsarnokban. A legifjabb művészgeneráció ideki kiállítása feltűnő javulást mutat a tavalyi és két év előttihez képest. Van közöttük egy-néhány értékesnek ígérkező talentum, akik mernek látni és tudnak tanulni. Az apró kollekciókon nem ül az iskola pora, hanem bizonyos ántudatos és bátor igyekezet virul ki belőlük. Va ami bölcs és egészséges okulás a külföldi jó példák. A kis tárlat legjobb dolgain Hermann Lipót nevét olvassuk. Kitűnő karrikatúrákat állított ki ez a fiatal művész, amelyeken megleg az erős karakterértek, a biztos rajztudás és az ötlelesség. Fejtanmányaim szintén a karakter jó megálása és egyszerű reprodukálása tűnik szembe. Spitzer Béla szép tájképekkel szerepel. Pap Emil impresszionista modorban megfestett kis tanulmányai igen biztatóak. Szép munkákkal van még képviselve Németh Kálmán. A legszébb reményekkel tölt el bennünket a fiatalok eme bemutatkozása, mert sok fejlődni és tanulni tudó talentumot ismertünk meg benne.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ A Társadalomtudományi Társaság február 21-ikén, vasárnap a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében felolvasó ülést tart, melynek tárgya: *A társadalmi fejlődés iránya* című ciklus II. exozója, gróf Bathányi Ervin előadása az anarchizmusról.

○ Felolvasó-ülés. Az *Israelita Magyar Irodalmi Társaság* ma tartotta az idei utolsó felolvasó ülést. Gábor Ignác érdekesen ismertette Manuello költészetét, utána Hazai Hugó olvasta fel közvetlen hangú, természetes színekkel megrajzolt, szép novelláját. A közönség mind a két felolvasást tetszéssel fogadta.

○ A bürögyletek. Írta dr. Pláner Miksa. Dr. Pláner az egész ideigvő nagy szakirodalmat felhasználta, hogy művében minden irányban behatóan tájékozassa az olvasót. Az érdekes tartalmat vonzóvá teszi a szép folyékony előadás. A Schack Béla szerkesztésében és a Lampel-Wodianer cég kiadásában megjelenő Magyar Kereskedők Könyvtárának második évfolyama e kettős füzettel záródik. A 170 lapra terjedő tetsző kiállítású munka ára 3 korona.

EGYESÜLETEK

(A Gyógyult Emebetegeket Segélyező-Egyesület) tegnap délután ötödik órakor lovag *Kalk* Zsigmond előktele alatt választmányi ülést tartott. Dr. Jármy Gyula pénztárosi beszámolója és Mózes Lászlónak a *Wechselmann-tele* alapítványról tett jelentése után az egyesület dr. Gruber Lajos indítványára elhatározta, hogy eselleges visszaélések megállítására az elnökség minden hónapban megküldi a fővárosi elmeegógyintézetek igazgatóságának a segélyzettök névjegyzékét.

(A Magyar Turista-Egyesület) ma tartotta évi közgyűlését. A tisztikar így alakult meg: elnök: dr. Téry István belügyminiszteri osztálytanácsos, alelnök: dr. Thuring Gusztáv, ügyvivő alelnök: Petrik Lajos, főtitkár: Déry József, titkár: Benkő Mihály.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Izgatásért elítelt bankhivatalnok. Pozsonyból jelentik; Hrusovszky Igor, a vágyúhelyi népbank tisztviselője, tavaly a Markovits testvéreknek pánszálv izgatásukért történt elítélése után a *Fovasske Noviny* től hirlapban magyarellenés cikkeket írt, amely miatt a pozsonyi ügyészség a magyar nemzet ellen való izgatásért vádat emelt ellene. A pozsonyi törvényszék ma tárgyalta az esetet. Az esküdtszék Hrusovszky izgatásban vétkesnek találta, mire a törvényszék öt háromnapos fogságra és husz korona pénzbüntetésre ítélte.

§§ Inkriminált szónoklat. A szociáldemokratapártuk a mult év április hónapjában Budapestent tartott országos kongresszusán a győri szocialistákat Kaszaly György lakatossegéd képviselte, aki beszédet is mondott. Azt állította beszédében, hogy a király elismerte az alkotmányt, de mégis megszegi, és a szónoklat hevében még bizonyára többet is mondott volna. de a rendőrség képviselője megvonta tőle a szót, az ügyészség pedig királvsértést pörbe fogta. Ma tárgyalta a dolgot Agoraszó bíró előkélésével a budapesti királyi törvényszék. Nem volt a szónok ellen más bizonyítéka, csak a rendőrség hivatalos gyorsírójának a följegyzése, ellenben maga a vádlott és az említett kongresszus elnöke, dr. Goldner Adolf tagadta, hogy a vádlott az inkriminált kifejezéseket használta volna. A bíróság fölmentette a vádlottat, mert nem látta beigazoltnak, hogy királvsértést követett volna el.

Nyilttér.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága
Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik.
Utánfizetési kötelezettség nélkül.
Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én

1,981,516,483-42 frank.

Biztosítási állomány 1902. december 31-én

6,958,093,587-09 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Andrassy-ut 20.

(Az e rovat alatt közöltettek nem tartalmadrt, sem alakjért nem felelős a szerkesztőség.)

Legujabb.

Az orosz-japán háború.

Alexejev hátról.

London, február 16.

A Reuter-ügynökség jelenti Niucsvangból tegnapi kelettel: Az oroszok megerősítik a niucsvangi erőddöket. Alexejev tengerenagy ma tőrskarával Port Arthurból Charbinba ment. (Charbin Mukdentől északra van és az orosz főhadiszállásnak e menekülése csakis az oroszok szorongatott helyzetével magyarázható. Szerk.)

Nincs szükség segítségre.

Szódza, február 16.

Az orosz kormány tudtul adta azoknak a bolgároknak, akik a keletázsiai háborúban részt akartak venni, hogy nincs szükségük legénységére.

TÁVIRATOK

Bécs, február 16. A király ma délben először kocsizott ki. Ő felsége ma este ebédet adott, amelyen megjelent az orosz katonai attasé családja is.

London, február 16. Mint a Standard jelenti, a connaught herceg van kiszemelve a csapatfőfelügyelői állásra.

A háború és a Balkán.

Berlin, február 16. A Berliner Tageblatt szaloniki tudósítója meglátogatta Demerics orosz főkonzult, aki arra a kérdésre, vajjon a keleti háború nem lesz-e befolyással a balkáni eseményekre, azt felelte, hogy nincsen kizárva, hogy Törökország és a balkáni államok elérkezettnek vélik a pillanatot arra, hogy egymással mérkőzzenek. De ha ez, ugymond, megtörténne, úgy meg vagyok győződve, hogy Ausztria-Magyarország lojalisan elfogya védelme a do'ognak azt a részét is, amely a kelet-ázsiai háború nélkül Oroszországnak jutott volna.

Konstantinápoly, február 16. Hivatalos török jelentések szerint egy 85 emberből álló komité banda a szaloniki vilajetben, Strumica mellett, megkísérelte a vasúti forgalom megzavarását. Godowna mellett kilenc dinamitombórt találtak, egyet pedig a drinápolyi vilajetben. A drinápolyi vilajetben Gümbösin közelében két mohamedáni a komitétagok mögött.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 16. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladott: Buzs: tiszavidéki 9,40—9,70 K., bányásági 8,80—9,35 K., mosoni 8,20—8,95 K., Rossz, 161 felvidéki 7,20—7,40 K., pestmegyei 7,20—7,40 K., déli vasúti 7,10—7,70 K., magyar tengeri 5,95—6,10 K., magyar zab 6,15—6,75 K., válogatott 7.—K.

Bécs, február 16. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magányforgalomban a sikritok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 634.—, Magyar hitelrészvény 744.—, Angol-Osztrák bank 275,50 Bécsi bank-egyesület 502.—, Union bank 521.—, Janderbank 421.—, Osztrák-magyar államvasút részvény 633,50 Déli vasút 78,50 Elbavölgyi vasút 404,50 Északi magyar vasút részvény —, Dohányrészvény —, Rimamurányi vasút 453.—, Alpeit-bányász részvény 393.—, Májusi járadék 99,50, Magyar korona járadék 96,90, Lőrök sorjegyek 116.—, Német birsdairi márká 117,17—117,20, Napó bond'or 10,06.

Berlin, február 16. (Gabolatúdszó.) Buzs májusra 176,50 márká (10,34 korona), júliusra 177,50 márká (10,40 korona). — Rossz májusra 140,25 márká (8,22 korona), júliusra 149,60 márká (8,35 korona). — Zab májusra 131.— márká (7,68 korona), júliusra 134.— márká (7,85 korona). — Tengeri amerikai mixed májusra 115.— márká (6,75 korona), júliusra 115,60 márká (6,78 korona). — Spiritus 70 márká (árfoalyan 117,20 korona per 100 márká.) Irányzat: szilárd, idő: változó.

Berlin, február 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom: 410,00 magyar aranyjárdék 200,00, Magyar korona járadék 97,40, Osztrák hitelrészvény 200,50, Osztrák-magyar államvasút 126.—, Déli vasút 14,80, Kazanygáti vasút 216.—, Elbavölgyi vasút —, Orosz bankjegyek kiegészítő —, Buzsahitványi —, Orosz bankjegyek —, (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, február 16. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Aranyvauk január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 200,30, Német bank 217,20 Discoito 185.—, Berlini kereskedelmi bank —, Geislerkircheni 206,10, Harpeni 193,50, Laura-terhé —, Olasz járadék —, Hibernia 194,50, Az irányzat gyenge.

New-York, február 16. (Terményúdszó.) (Zárlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 13,50 (13,75), Febr.-ra 12,80 (12,38), Májusra 12,84 (12,92), New-Orleansban helyben —, (13,1/4), — Petrolium: Stand which New-Yorkban 8,85 (8,95), Stand white Philadelphában

8,90 (8,90), Raffinéd in Cases 11,65 (11,65), Credit Balances at Oil City 1,85 (1,85). — Zeir: Western steam 7,85 (7,90), Rohe és Brothers 7,85 (7,90). — Tengeri irányzata bányádt. — Február-ra —, (—, —). — Májusra 80,1/8 (80,7/8). — Juliusra —, (—, —). — Buzs irányzata bányádt. — Píros Gszí helyben 100— (100,—). — Febr.-ra —, (—, —). — [Májusra 99,— (99,7/8) — Juliusra 94,— (95,9/8). — Szept.-re —, (—, —). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,1/8 (1,1/8). — Kávés íár Rio T. sz. 7,1/4 (7,1/4) — Febr.-ra 5,45 (5,70), Májusra 5,75 (5,95). — Lissz: Spring Wheat clears 4.— (4,—), Cukor: 2,17/32—0.— 2,21/32—0.—. Ón: 28,50—28,90 (28,50—29,—), Rész: 12,50—12,75 (12,50—12,75). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 16. (Terményúdszó.) (Zárlat.) Buzs irányzata bányádt Febr.-ra —, (—, —), Máj.-ra 96,1/2 (97,1/4). — Tengeri irányzata bányádt. — Február-ra 61,1/4 (62,1/4). — Zeir: Májusra —, (—, —) Juliusra 7,60 (7,75). — Szalonna short clear 7,18 (7,18). — Sertésbús: Májusra 14,72 (15,—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Élj boldogul. . .

Mig kis lakodban élsz szeretve,
Virággal telve ablakod,
És, hogy a csillag kél az égre,
Kis gyermekedek altatod,

Nem is sejtéd, hogy távol tőled
A szellő búss dalt visel fejed,
S egy bánatos lant lágy hajdról,
Sötét szemedről mond regét.

. . . Tavasz-alkonyaknák lágy szellője,
Leheld arcára csökömat . . .
Mosolygó lelkű szöke asszony!
Élj boldogul . . . Szép álmokat!

Szabolcsi Lípót.

— A világ legmélyebb aranybányája. Bendigóban, Ausztrália Viktoriá államában van a világ legmélyebb bányája. A bányának, amelynek neve New Chum Railway Mine, 3900 láb mélységű a földárnyá. Azt hinné az ember, hogy a munkásoknak és az ércek ilyen szörnyű mélységbe való fel- meg leszállítása nehéz és sokba kerül, azonban a bendigói bányagazgatók egész Ausztráliában híresek szakértelmükről és takarékoságukról és a bányagazgatók oly kitűnők, hogy a bányában még nyolcszáz méterrel mélyebben is beválnának. A földolog az ilyen bányában, hogy az alagutakban elég hűvös legyen a levegő a dolgozó munkások könnyebbégére. Ha a földkéreg minden hatvan láb mélységnél egy Fabrenheit-lokkal melegebb lenne, akkor az baj volna, mert a hőség türehtetlen lenne. Nincsen ugyan ezekben a bányákban ilyen hőség, de mégis elég nyomászó. Átlag 34 Reaumur-lok a hőmérséklet s hogy a munkások egyáltalában dolgozhassanak, folytonosan hideg vizsgázt ömlik meztelen felső testükre; de így sem erőltethetik meg magukat, mert elájulnának. A vizsgázt lélekül meg sem pihenhetnének. A szellőztetés is igen bajos ilyen mélyességben, de azért ez is meg a részatos tárnák segítségével. És ebből a mélyégből annyi aranyat aknáznak, hogy a társulat 1,900,000 korona osztalékot fizethetett.

— Négyesztendősz özevgyasszonyok. Egy német etnografus érdekes cikksorozatban számol be indiai tapasztalatairól. Elmond a többek közt, hogy Indiában nem tartoznak ritkaságok közé a három-négyesztendősz özevgyasszonyok. Európai fogalmak szerint ez az állítás egy kissé hibetetlenül hangzik ugyan, de mégis megfelel a száraz tényeknek. Indiában ugyanis két szertartásból áll a házasságkötés. Az első rendszeren a leánygyermek zsenge fiata ságában, három-négy, sőt olykor kétesztendő korában, a második pedig a leány tizenegyedik évében történik, mikor már kifejlődött. Az indiai nők nagyon gyorsan fejlődnek, úgy, hogy a tíz-tizenéves leány már férjhez megy.

A tulajdonképpeni házassági szertartás, amely az egész életre szól, az első. Akkor vezetik körül az új asszonyt a szentülz körül és az egész életére lekötöi őt. A szertartás után visszatér a szülei házhöz, ahol tizenéves koráig nevelkedik. Ekkor történik meg a második szertartás, a tulajdonképpeni lakodalom, mikor a nő férje házába vonul be, mint asszony.

Ha az indiai nő férje meghal, az özevgy egész életén át gyászolni tartozik és özevgyességét új házassággal nem cserélheti fel. Már most, ha a férj történetesen közvellenül az első szertartás után hal meg, akkor az asszony három-négy éves korában özevgyen marad és egész élete gyászban és nagyon vigasztalan helyzetben telik le. Indiában az özevgyeket bizonyos megvetéssel tekintik a többi emberek, mert

olyan asszonyt látnak benne, aki biába él, mert nem tölti be hivatását.

Az angol kormány feltt ugyan már kísérleteket; hogy ezeknek a szerencsétleneknek könnyűsén valamit a sorsán, sőt a bennszülöttek házassági szokásainak megváltoztatására is történtek már kísérletek, de sikertelenül, mert a hinduk olyan merveven álltak ellen minden ilyen beavatkozásnak, hogy lázadástól lehetett tartani. A régi állapot tebat megmaradt.

— Hiéna-szeretet. Camille Flammarion érdekes természettudományi cikket írt a párisi állatvédő-egyesület hivatalos lapjában, a Revue des Animaux Illustréban. A lyoni állatkertben volt egy csúsz hiéna, — meséli Flammarion többek között, — s ez az állat szokatlan vadságával sok bajt okozott az állatkert ápoló személyzetének, mert alig lehetett ketreccet tisztán tartani. Hogy az állatot valamennyire mégis szelelibbé tegyék, megkísérelték egy nőstény kutyával párosítani. A hiéna eleinte kegyetlenül bánt a hatalmas kutyával, ez azonban minden támadást bátran visszavert. Végre pedig úgy összeszokott a két állat, hogy már el sem tudott volna lenni egymás nélkül. A hiéna valóságos hitvesi hűséggel vette körül a kutyát, melynek minden szeszélyét alázatos türelemmel viselte el. Egy napon azonban a kutya betegeskedni kezdett és előre látható volt, hogy el fog pusztulni. A hiéna beteg társát a legnagyobb szeretettel ápolta, egyenesen bámulatos volt az az önfeláldozás, amelyet tanusított. A beteg kutya fejét két első lába közé véve, melengette, mikor meg a kutya vonaglani kezdett, egész testével hozzá simul.

Végre kiszivett az állat és hullaja ott fektűt a ketrecc legstőtebb zugában. A hiéna attól a perctől kezdve el nem mozdult volna mellőle egy pillanatra sem, sőt a ketrechez sem engedett közeledni senkit, még rendes gondozója közeledtére is dühösen ugrott neki a rácsnak és úgy dühöngött, hogy kitérésétől lehetett tartani.

Vagy három napig benthagyták hát a kutya hulláját a ketrechen, azt gondolva hogy majd csak beletörődik a hiéna a változatlanságba és engedékenyebb lesz. Mikor azonban meg a negyedik napon is úgy viselkedett, az ápoló személyzet elhatározta, hogy minden áron eltávolítják a dögöt a ketrecből, nehogy a levegőt megfertőztesse rothadásával. Ezért hát a negyedik nap reggelén az egyik felügyelő egy kampós bottal benyult a ketrecc rácsai közé és venni kezdte a kutya hulláját kifelé. A hiéna ezáltal csodálatosképpen nem ellenkezett, de a felügyelőnek az is feltűnt, hogy a hulla sokkal könnyebb, mint amilyennek lennie kéne. A csodálatos könnyűség oka azonban csakhamar meg volt fejtve. Nem a kutya hullája volt ugyanis, amit a felügyelő a ketrecből kihuzott, hanem csak az üres bőr, meg a csontjai. A hiéna az alatt a négy nap alatt, amíg megható bűséggel őrizte a kutya hulláját, éjszakánként titokban kifa ta a dög húsát a bőréből, és ezt olyan ügyesen teite, hogy senki sem vette észre.

Ez már csakugyan igaz hiéna-szeretet!

— A köröm ápolása. A hosszú, hegyesre faragott köröm, mint Párisból írják, kezd kimenni a divatból. Helyét a rövidre vágott, kerekhajlajú köröm foglalja el. Erre vonatkozólag egy párisi újságír nem sa nálta a fáradságot főkeresett egy manikürt és formálisan meginterjúvolta körömdívat felől. Arra a kérdésre hogy melyik körömviselet szebb a manikür nem valami szöfukaraj fejtette ki, hogy a körömnek mindig a kéz formájához kell alkalmazkodnia. Akinek rövidek az ujjai, viseljen hosszú körömet, visszont hosszú ujjakhoz rövid köröm szimmetrikus. Az ellen pedig, hogy a körömet vágják, egyenesen tiltakozott a párisi szaktekintély. Körömet vágni nem szabad, csak faragni. Ami ezenkívül szükséges a köröm rendezéséhez, azt nem késsel, hanem íával vagy elefántcsonttal kell elintézni és még ezeket a lágyabb szerszámokat is elcsészü olajjal bekenni. Megvéde továbbá a manikür a természetet a szemrehányás ellen, hogy csunya kezek kerülnek ki műhelyéből. Nem a természet hibás ebben, hanem az emberek, akik eibanyagolják a kéz ápolását. A gondos anyának kötelessége elmasziroztatni gyermekeinek széles bütykeit és vigyázni arra, hogy minden mosakodás alkalmával szorítsák össze ujjaik végét, amely csak úgy lehet elegánsul hosszukás. Megemlítette a kéz-ápolás apostolnője az is, hogy az egyiptomi múmiáknak kiválóan rendezett körmük van és hogy a négekreknél még az indiánoknál is nagy gondot fordítanak a köröm színeére is, formájára is. Végül megjegyezte, hogy Párisban most a legszebb keze egy theatre frangaisból színésznőnek, egy ismert orvosnak és egy szenonettnek van, akik mind ennek a specialitásuknak köszönhetik karrierjük javarészt.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

E. E. A legvégzetesebb szenvedély, amely előbb-utóbb szörnyűséges módon megbosszulja magát önön is meg azon a férjes asszonyn is. Szörnyősebbnek nem való, életélnak pedig egyenest kározos kapcsolat, ha nőtelen fátalemler annyira rájárá engedí magát egy csábos asszonynak, hogy már másra gondolni se tud. Hiszen ön maga is sejtí, hogy ebbe mihamar bele kell pusztulnia. Szépén indult jövendőjét egy osapásra végképp tönkretelheti. Akármicsoda varázslat álma nyugtízi is az ön lelkét: abból fel kell ébrednie, de mentül előbb! — És lehet is. Ott van a József és Putifárné története, abból vegyen okulást. A megszédülés még nem halál, de könnyen azzá válhatik, ha egy rocska hidegvizzel idejekorán nyakon nem önti magát. A pókhálóból való szabadulás csak a légynek nehez, de olykor még annak sem lehetetlen. A férfiembernek pedig mégis csak több esze van, mint egy dongónak, tehát ki tudja találni a módját, hogyan lehet az ilyen rózsaszínű hálóból kimenekülni. Hát mire való az a férfiú erős elhatározás! És elvégre, ha ön magát már oly kishitűnek tartja, hogy nagy tépelődéseí között a saját maga ítélőképességében nem bizik, bizonyára lesz önnök valakije a rokonságában, aki önnök a segítségére siet. Ha él az édesanyja, boruljon a kebelére, sirja ki magát és kérjen ötle tanácsot. Az ilyen veszedelmes kísértések megkerülhetik akármelyik fiatal embernek a lelkét, de ennek a léleknek nem szabad végefogytí gyöngének lenni. A hal, ha aranyháóval fogják is, mégis csak szeretne abból kiszabadulni. A férfi pedig tud is, ha akar. Hát atarni kell. A mérge, ha édes is, mégis csak mérge. Dobja el a szájától a méregpoharat; szakítsa ki magát erőszakosan a kárhózasat viszony hálójából, mert később, mikor már megudorodik önmagától és szabadulni akar a aranykalickából: vagy nem lesz elég ereje hozzá, vagy ha kiszabadul is (talán ki is dobják) akkor majd éreznie kell, hogy nem akarják bevinni a szabad emberek világába. Aki egyszer be volt csukva,

az még a börtönből való szabadulása után is holtígy érzi csuklóján a bilincs nyomait. Aki be tud jutni a mennyországba is: az ne kopogtasson a pokol tornácain. Egy tisztá, szép esőndés házasetel nyárszolgáras egyszerűsége, bája, kedvessége, becsületessége és igazsága mégis csak kell, hogy csábosabb legyen egy fátalemlerre nézve, mint az ilyen festett hazugság mámoros, de hitvány és léha idópocskolása!...

P. L. Újvidék. Leginkább meglele a célnak a Természettudományi Közlöny (Budapest VIII., Esterházy-utca 16.) — M. J. Kavarán-Székül. Beléphet középiskolába. — 272.062. előfészét leánya. Radó Antal legújában megjelent idegen szótárát bármily könyvkereskedésben megkaphatja. Ara 4 korona. — 30.606. T. J. Kérdéseire már egyszer válaszoltunk. Ez, úgy látszik, kikerülte az ön figyelmet. Kívételesen megírjuk újra, hogy a Jogvédő-Egyesület ingyen ad szegényeknek jogi tanácsokat az Erzsébet-Népkadémiában (VII. Akácia-utca 32. II. emelet) vasárnap délelőt 11—12-ig és szerdán este 8—9-ig. Ami a könyvelői alkalmazásról illeti, a magánégek üresedés eselén tetszésük szerint öltítek be az ilyen állásokat. Rendesen azonban megkívánják a pályázótól a kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítványt. A kellő képzettséget kereskedelmi iskolában vagy kereskedelmi szaktanfolyamon szerezheti meg. Az Erzsébet Népkadémiája célja a műveltséghez közelebb vinni a népet. — 281.234. számú előfészét. 1. A budapesti rabbiépzőintézetbe való fólvetelhez négy gimnáziumról szóló bizonyítvány és fólvételi vizsgálat szükséges. A fólvételi vizsgálat anyaga: a Talmud könnyebb részei. Mózés öt könyve, korábbi próféták és a héber grammatika fontosabb részei. 2. Fólvételi vizsgálat lehet. — Z. S. Szatmár-Cseke. 1. Hitelesíttetni kell az úvegeket. 2. Nem szabad. 3. Az engedélyt átírják. 4. Keresetet indítatnak. — Központi szálló. Király-Daréz. Vállalatok megbízhatóságáról nem adhatunk információkat. — Dr. K. Szentgál. A felsőbbiróságok elvi határozatainak gyűjteményében nincs fólveve ez a döntés még. Múltózlások tehát valamely ügyvédet megbizni, hogy a bíróságnál másolja le a határozatot. Törzsjegyeiről legközelebb. — S. Zs. Pozsony. Tiszára a körülményektől függ. Ha a vólégény nem veszi rossz néven, teheti. — W. E. Csak orvos adhat erre tanácsot. — H. I. Szavankint négy fillér az apróhirdetés ára. — Törekvő. Az irás értékétől függ. — G. M. Marosvásárhely. A huzások jegyzéke nincs tekintettel az egyes elárúsítókra. — K. J. Ha dobányon kívül egyebet is adott el, a bűntetés jogos. — G. B. A vállalat igazgatóságához adja be folyamodását. — B. P. Zilah.

Érettségi, születési, beépési bizonyítvány és az apa nyilatkozata, melyben kötelezi magát, hogy a költésgeket fizeti. Lótártást kell fizetni. Államköltésgeken nem szolgálhat. — R. A. Déva. Nem szokás s nem is illő. — B. L. Ha ügyvédet megbiz a képviselötével, nem okvetlenül szükséges megjelennie. — Erdéklődő. Abony-Szántó. A politikai viszonyok alakulásától függ a sorozás ideje. Októberben vonulnak be az unokák. Hogy a póttartalékosok szolgálata mikor ér véget, ma még nem lehet tudni. — K. J. 1. Sajnáljuk, de külföldi címeket nem ismerünk. 2. Plus de poésie que de réalité. — Előfészét neje. Kereskedésekben kapható, de előállításukra nézve nem adhatunk fólvilágosítást. — V. H. Kolozsvár. Beiratkozhatik, ha igazolja, hogy addig mivel foglalkozott. Aradon állami főgimnázium van. — N. 12. D. Levele nagyfokú intelligenciára (lám, kénytelenek vagyunk idegen szót használni) vali, kizártnak tartjuk tehát, hogy a kérdezett szók értelmét ne ismerne. Egyébként pedig a beklütött bizonyítékból a konstántíni, fumiótíni és armádia bejelöltek a magyar beszédbé, a többire nézve pedig igazán lekötétezné a magyar irodalmat, ha egyenértékű magyar szókkal helyettesítené azokat. — Dr. P. B. Birkis. A berlini osztrák-magyar konzul: báró Ferstel Ervin, kívánatra készséggel fólvilágosítja ebben az ügyben. — Wodloska. Kolozsvár. Tegyen kérdést a budapesti török lókonzulnál, Loutiy J. beynél (V. kerület, Thonet-udvar). — N. D. Pozsony. Orvos tanácsát kell kikérnie. — Szesz 279728. Altalanos Szeszispari Közlöny: Budapest, VII., Akácia-utca 54. szám; Magyar Szesztermelő: Budapest IX., Üllöt út 25. szám. — Sz. Diószeg. 1. A pénzügyi irodatiszti szakaszvizsgálatához négy középszólóáról szóló bizonyítvány és a gyakorlati szolgálat igazolása szükséges. A könyvek nézve annál a pénzügyigazgatóságú kap fólvilágosítást, ahol vizsgára jelentkezik. 2. A katonai ügyben a hadkiegészítő-parancsnoksághoz, a polgári ügyben az illetékes törvényeszközbe fólamodják. — T. Adá. Az állami alkalmazotának engedélyezendő pótlékokról szóló törvényiök január 29-én nyert szentesítést. A minisztérium egyben a törvényiökbe kapott fólhatalmazás alapján rendeletet adott ki, emelylely szabályozza a pótlékok engedélyezését. A törvényiök és a rendelet a Budapesti Közlöny január 31-iki számában jelent meg. — T. Mezőbánd. A fizetési pótléka nem számítják be. — Ferenc. 1. Fólamodják ügyöl. 2. Hozzáértó fodrást kell megkérdeznie. — M. Gy. Kulpin. Egy fólhivatalos jelentés legközelebbre helyezte kilátásba. — Tályai olvaró. Ha megfelel, közzölük.

A Párisi nagy áruház tüzetől megmentett házban, feltár után

még a következő áruk adatnak el becsülési áron alul. Az üzlet csak 4 hónapig áll fenn.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like 'elegans Chanel pongyola', 'remek delain pongyola', 'remek szövet felsőszoknya', 'gyönyörű angol cybél-nálj', 'remek selyemfűző elöb felsőszoknya', 'selyem fűző felsőszoknya (suhogó)', 'cipkedíszes', 'gyönyörű miniatúr, vastag selyemből', 'elegans tavaszi kabát, finom posztóból', 'föltűző elegáns bíd baltiszruha', 'finom szövetruha mind szinben', 'legújában selyemből', 'francia baltiszruha, remek szinű', 'remek Costüm, kabát és alj', 'dobol. szövetjelénár, tartós búcsjelég', 'finom selyemruha, elegáns, dús díszítés', 'bűl belépő brokátból, toldással'.

Röfös-áru osztály: Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like '1 tiszta céna altroz, 6 szálv., ajóur szűlő', '1 tolltartó egyházi, arca miniatúr', '80 róf', '1 Plus-pápa vaszon, remek minőség', '1 vög tiszta lín czeresz alkalmi vétel', '1 abalátra való cipkedígyűző, remek minta', '1 tet. vaszon pohártöröl', '1 méter valódi spárgeszűnyeg, tartós minőség, 80 szőles', '1 méter ugramna, 85 szőles', '1 vög irlandi vaszon, 64 róf', '1 valódi elöbvaszon, remek minőség', 'Vaszon ingek'.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like '1 ruhára való remek delain, 7 mtr. minden szinben', '1 ruhára való fekete camgarn, 120 szőles, 5 mtr.', '1 menyasszonyi ruhára való selyemből (gehér), 12 mtr.', '1 vög rumbergi vaszon, 85 mtr.', '1 vög damaszt elöbát egyenmü, csikós vagy virágos', '1 vög céna kanavász 30 róf', '1 ágý és asztalkészlet (3 drb)', '1 legújában nehéz minőség', '1 abalára való szövetjelűző', '1 legújában nehéz minőségű', '1 tucaz finom szebkötő', '1 legújában', '1 abalára való szövetjelűző', '1 miertus-koszoru, fátlyóval együt', '1 teljes ruhára való fekete selyem, virágos v. szines, 12 mtr.', '1 kész vaszonjelűző'.

Párizsi nőhöz Budapest, Kerepesi-ut 40B.

KATAPHORESE Uj gyóymód! Földmulhatatlan gyógyhatású IDEG-, NEMI-, bór-, vérbetegségek, bujakóros (siphilis) betegségek, önfertőzés utóbajai és férfíni gyengeségi állapótok, impotentia gyökeres gyógyítására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyóysiker után fizethető. Előrendíté intézet mintaszerű gyóymtermeivel. Budapest, Teréz-körút 44. I. em. Dr. Mitzger Tivadar személyes vezetése alatt nyitva egész nap. Levelekre díjtalanul válasz.

Braun-féle automobílok, legújabb konstrukciós motor-kocsí gyár August Braun & Comp. Etes, XVII., Rosensteingasse 7.

SPECIALISTA sérvkötőkben! Keleti-féle legújabb es. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus pelottával a legtekéletesebb a maga nemében! Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kítűző fokvése által főlülmind minden más gyártmányt. Árak: Egyoldalu Kétoldalu 12 korona, 24 korona Testgyógyászati gyárainkban teljes fólállítás mellett készülnek továbbá: járó- és támpégek, műfűzők ferdénítők részére, műlábak és kezek háskötők, gumbi-görccs-árháryonok stb. stb. Valódi francia gumbi-övökítűző-geségek eredeti párisi csemagolában. Árak koronáértékben: Tucatontként 2, 4, 6, 8, 10, 12. Legújabb, 1903. évi, körtűbeli 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küldi ingyen és bérmentve KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kötőszergyára (alap. 1878.) Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17.

300-500 koróna havi jövedelmet nyujt budapesti bankhá, minden állású, bárhol éló egyéneknek az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében, sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása által. Ajánlatok címzendők „Szerencse-híradó” kiadóhivatalához, Budapest, Postafiók 180.

Biztos gyóymulást keresőknek kik bármily nemi betegségben szenvednek mint hűgyész és hólyagbajok, hűgyészfertőtlenítők, vizelet zavarok, éljeli marómelesek, sebek és bujakóros bántalmak (terhítség) és önfertőzés utóbajait feltűző időbajok, korai ferdítés ölygenyűtés, bármily hólyagbajok stb. nékmi feberfolyás, mely bujakó alapos, gyors és gyökeres gyógyítására, szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyóymodjánál fogva legjobban ajánljuk Dr. Garai Antal v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírv és legregíbb 30 évi fennálló rendelő-intézet Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. sz., Rendelése naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült hűgyész és hólyagbajok vizsgálata villamos hűgyészóktörő-árgólyóval. Védőkét levelekre kintöröl, választ és szakaszok tant eszt nyerneik, gyóymteremről gondoskodva lesz. Titok tartás biztosítva. Nőknek külön váróterem.

A FESTŐMŰVÉSZET REMEKEI Világhírű klasszikus festmények remek kivitelű színynyomatú gyűjteménye. A bevezetési írta Dr. TÉREY GÁBOR a szépművészeti muzeum igazgató öre 120 Gyönyörű színes kép A régi mesterek legbárebb alkotásainak gyűjteménye. Ez a gyűjtemény mindenkinél szórólató lesz, aki szereti a művészetet. Minden kép kartonra van illesztve, így, hogy a képek kerethez téve, falra felfüggesztve, díszes házi képdírt alkotnak. Hat sorozatú öslik a egyfolyómeny. Hűsz-hűsz pompás reprodukció egy sorozatot alkot és díszes tokban kapható. Minden sorozat teljes magyarázatú zattal van ellátva.

A hat sorozat ára 240 kor. Egy-egy sorozat 40 kor. A festőművészet remekei részletfizetésre is megrendelhető. A képek jegyzékét kívánatra készséggel megküldjük. Kaphatók minden könyvkereskedésben és a kiadónál LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI) v. cs. és k. udv. könyvkereskedésben BUDAPEST VI., Andrássy-út 24. sz.

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(18) ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

— Nem... igen... Ó, köszönöm!... Hugó fölvette a rózsát, amelyet a lady elejtett. Amikor rövid ideig Londonban tartózkodtunk, akkor néha meglátogattam sir Róbert unokatestvérét, aki ott lakott. Enekelte-e ön valaha az „Il Balen del suo sorriso” című dalt?

Brown kacagott s tagadlag rázta a fejét. — Attól tartok, hogy pajtásaim ki is futyultak volna. De hallottam a dalt. Néha el-eljártam a Covent Garden-Színház karzatára, amely valóságos paradicsomnak tetszett nekem, és sohasem szállt meg az az érzés azóta, csak tegnap este, amikor kegyed énekel.

— Köszönöm, jól esik, hogy azt mondja. Mi, művészek soványunk a dicsőre. Próbálja meg ezt a dalt ma este, majd játszom hozzá a kíséretet.

— De, lady Stepylton, hisz nem tudom jól kiejteni a szavakat, nem tudok olvasni!

— Ó, majd megtanítom rá egy pár óra alatt, megtanítom — kiáltotta hevesen. — Hangja pompásan illik ehhez a dalhoz. Vágyom rá, hogy újra halljam öntől, nagy örömet okozna velem.

— Akkor természetesen elénekem.

Csend állott be, miközben kihallatszott hozzájuk a zene a házból.

— Tanulják a kettősöket.

Lady Stepylton olyan különös mosolylyal tette ezt a jelentéktelen megjegyzést, hogy Brown megdöbbent.

— Vali nagyon szereti a zenét s mindig nagyon sajnáltam, hogy nincs hangja. Egy édes kis fiam is volt, két esztendővel idősebb volna Valinál, ha élne. Nem tudom, vajon tudott volna-e az énekelni. Enekel az ön anyja, Brown ur? — kérdezte hirtelen, a szívéhez szorítva mindkét kezét.

— Nem tudom, nem emlékszem az anyámrá.

— Ah, bocsanat! Borzasztó lehet, ha az embernek nincs anyja gyermekkorában.

— Nagyon jószágosan bántak velem! — felelte Brown elkomorolyodva. — Nem érezhetjük olyasminek a hiányát, amit soha ismertünk.

— Az igaz. Engedje meg Brown ur, hogy néhány leckét adjak önnek s mondjon el mindent magáról. Ó, ha rám hallgatna, pompásá alakulna az élet... De kocsizörgést hallok, nem tartóztatom tovább. Nem akarok terhére lenni. Ön emlékezett kedves bátyámrá, aki meghalt. De igazán nem tartóztatom, mert nálunk katonás rend uralkodik.

Észrevétlenül mult el majdnem egy óra a vadásztársaság távozása óta, annyira belemélyedtek a leányok zeneyajkariataikba, amikor Vali hirtelen így kiáltott föl:

— Milyen nagyon esik.

— Valóban!

— Ez bosszantó — duzzogott Vali — számitottam délutáni kirándulásunkra.

— Nem hiszem, hogy tartós eső lesz — mondotta Margit, s odalépett a nyitott ablakhoz.

— Nézd csak, a felhők hogy szétfoszlanak a szélben.

— Anyám semmiesetre sem tarthat velünk, még ha rászánja is magát. Gondosan kell őrizkednie a nedvességtől.

— Attól tartott, hogy nagyon rosszul volt tegnap este, amikor utána mentél, ma reggel is nagyon sápadtnak látszott.

— Bizony elég rosszul volt, — mondotta Vali elgondolkodva s egy pillanattig némán maga elé meredt. Aztán fölvette hegedűjét, megfeszítette a hurokat és hangolgatta a hegedűt.

Sokkal jobban nyugtalanodott anyja miatt, mintsem bevallotta. Anyja, amikor tegnap este kopogott az ajtaján, nem vette észre, s Vali kissé várakozott és úgy tetszett neki, mintha odabenn zokogást hallana. Mi lehetett annak az oka? Ezen-lakban nem ismerték a titkolózást, féltelmet, vagy kétkedést. Mi érthette anyját?

— En vagyok, Valerie, — nem bocsátsz be?

— Nem kedvesem, nem segíthetsz.

— Nagy fájdalmaid vannak?

— Iszonyuak — hangzott ki a szenvedő válasz.

— Talán borogathatnám a homlokodat...

— Nem, nem esnék semmi sem jól. Majd elmúlik. Legtűrhetőbb, ha egymagamban vagyok, nem tudok senkivel sem meglenni. Menj csak, kedvesem, s mondj meg a szalonban, hogy nem mehetek le.

Valéria vonakodva engedelmessékedett. Mélyen hatott rá anyja kívánsága, hogy egyedül akar maradni, feltűnt, hogy még az apját sem kívánja. Visszapillantott emlékezetében, de még sohasem látta így az anyját.

— Pedig itt jól érezte magát, rendkívül egészséges volt mindig, — mondotta magában Valéria.

— Igazán eljöhethetnek hozzám — kiáltott föl Margit — egy kis változatosság néha jól esik s amíg Henriette néni elmarad, addig...

— Lehetetlen — vágott közbe Vali — lady Henriette a háziasszony s ő nem szereti anyámat.

— Miért gondolod Vali?

— Csak!... Ezzel ugyan megadtam az okos feleletet.

— Akkor lady Stapylton sem szereti bizonyára a nénémét.

— Eltaláltad, Margit.

— Henriette néni nem is valami elbájoló.

— Hagyjuk őt, kérlek, s inkább folytassuk kettősünket. A második d-moll rész nagyon nehéz.

Margit visszatért a zongorához, de a helyett, hogy játszani kezdett volna, így kiáltott föl:

— Nem hiszem, hogy uri származású!

— Kicsoda? — csodálkozott Vali, s összeráncolta a homlokát.

— Hát természetesen Brown! Viselkedése nem olyan sima.

— De egészen illedelmes. Méltóságos szerénység van benne. Szívesen beszél, ha megszólítják, de mindig tapintatosan és öntudatosan. Es milyen szép ember! Sötétkék szeme s hosszú, fekete szempillája valóban meglepő. Édes anyám is mondja, hogy csak egyszer látott ilyen szép szemet egész életében.

— És kinél? — kérdezte Margit, aki érezte, hogy arcába szökik a vér, mert bosszankodott a meglepően nyílt dicsőre. Pedig egy véleményen volt barátjával Brown Hugó szépsége felől, de maga sem tudta, hogy miért nem beszélhetett róla.

— Ó, azt nem tudom, valakinél, s mivel a külföldön ismerkedett meg. Kérlek Margit, sok időt vesztegetünk.

S újra hozzáfogtak a nehéz rész tanulásához. Az eső elállt, a nap újra kisütött egy-két órára. Láng, homályos világosság ömlött el a délutánon, édes őszi illat lengedezett, mintha fű, virág és falevél lehelne ki illatos lelkét.

A doktor idejekorán indult el szép kiserővel. Valéria maga hajította a két kóvér, akaratossá ponnyot. O'Grady hátul ült az inassal, s a lunchös kosárral, s ráhajolva az első ülés támlájára, bőven tartotta beszédével a leányokat.

Egyre kérdezősködött a kastélyok és faluk felől, amelyeknél elhaladtak. Apróra kikerdezte a megnevezett családok történetét s csodálkozott, hogy a leányok nem mondhattak neki sokat mindenről.

No már Kerry megyében nincs olyan leány, vagy fiú, aki nem mondhatná meg ballybrook O'Gradyék minden dolgát. Boroó Brian korától kezdve mostanáig, pedig ugyancsak terjedelmes történet.

— Mennyi ideig uralkodott Boroó Brian? — kérdezte Margit, aki komolyan szokott mindent venni.

— Mennyi ideig? — Ejnye, ez már szégyen, hogy annyi tenger pénzt fizettek az örökösön tanítatásért s nem ismeri a történelem főeseményeit.

— Engedje meg, kedves doktor ur — kacagott Valéria — csak nem nevezi történelmi főeseménynek Boroó Brian uralkodását? Inkább vadnak, mint fejedelmeknek tekintem.

— Vadnak? Ugyan, szó sincs róla. Hát nem viselt Malachi aranygallért? És ki készítette azt? Egy kiváló í munkás.

— Azt hittem, hogy Moore így mondja: „Elhódította a gögös jövevénytől”.

— Ha attól hódította is el, akkor az valamelyik vándor ír aranyművestől tanulhatta el az ötvös munkát. Aki csak tanult valaha történetet, tudja, hogy az írek iskolákat alapítottak, zenével, költéssel, tudományal és mindenféle foglalkoztat már akkor, amikor egész Európa még icsészton vadon volt. „Hárlák döntötték le valaha Tara csarnokát”. Ez a dal tanuskodik zenei képzettségükről, ha katonai vizsgálatokon győnének is bizonyulnak. Annál dicsőbben tűnnek ki harcra, vagy lovasjátékban! Nem vaktíják még katonáikat a sok keserves tanulásal, nem engedik, hogy az irászatlan fölött görnyedezzenek, nem dugják őket szobába, hogy izmaik és tagjaik elsatnyuljanak s nem tompítják el gondolkodó tehetőségüket és akaraterejüket azal, hogy egy kérdést minden oldalról feszegetnek?... Nézzé, itt van Brown! Már melyik vizsgálaton tanulhatta volna meg, hogy egy szempillantással meglássa, hogy merészen, minden habozás nélkül megragadja az alkalmas pillanatot, hogy miképpen mentse meg bennünket csekély hadierővel. Teringgettét, kiérzi a legénység, ha vezére érti a dolgot. Csak látták volna, amikor ez a délceg fiú óvatosan, de merészen feltörtetett a hegyoldalnak, követve a bátor legénységtől! Még a pokolba is elmentek volna vele és... De bocsánat, igazán kicsoda ostobaság, hogy ilyesmit mondd önöknek.

— Sebaj, doktor ur! Édes apám azt tartja, hogy lángész nem szorul formákra, hanem csak a közepes tehetség — mondotta Vali.

— Sir Robert eszéssége olyan megrendíthetetlen, mint a szikla — felelte a doktor elkomorolyodva. A sok beszéd kihozta a sodrából. Kis várta azonban odafordult az inashoz, s ezt dünnyögte:

— Mondja csak, meddig tart még ez a görnyögős út? kirázza az emberből a lelket.

— Csak fél mérföldet megyünk már nagyságos ur. Tessék csak odanézni, ott néhány ur már élénk jön.

Rámutatott egy szürke kőhalmon álló alakra, amelyet egyfelől magas fű és rekettyebokor fedett, a másik oldalon pedig bütykös cserfa takart el, amelynek messze kinyúló ágai száz esztendő óta szálltak szembe viharral és vésszel.

— Szálljunk le itt. Jön is már erre az egyik hajtó, aki lesegítheti a kosarunkat — ajánlotta Vali.

— A ponny is nagyon kimelegedett — tette hozzá Margit. — Nem fogná ki őket, Vince?

— Bizony nem tudom, kisasszony. Baj volna, ha nem tudnánk aztán megfogni őket.

— Ó, mindig odajönnek, ha hívom őket — biztatta Vali — s hadd mulassanak... ugye gyönyörűségeim?

Megveregette és szólított a kedvenceit, miközben Margit előlépett, hogy üdvözölje Brown, aki elébük jött. Rettetés és gyönyörűség fogta el Margitot, amikor észrevette, hogy láttára ugyanaz az öröm gyul ki Brown szemében, mint az előző napon. Nem szabad bizalmasnak lennie ez iránt a szerencselovag iránt, bármennyire bámúlja is, mert... Ó, mert olyan különbség választja el tőle! De azért mégis sietett a kérdéssel. — Idején érkezünk meg?

— Meghiszem azt, egészen pontosan. Sir Róbert és Everard másfelé vadásznak, de az éhség majd csak idevezérli őket hamarosan. Figyelmes gondozójuk volt a doktor?

— Ó, mi vigyáztunk ő reá. Hanem nagyon kellemesen mulattott bennünk.

— Sokat beszél s fordítva lát mindent. De igazán jó fiú, bármennyire téves is a logikája. Mint orvos sohasem téved. Megmentette az életemet Lhakdarában.

— Erősen megsebesült, Brown ur?

— Dehogy, csak hogy elhanyagolták sebei-met, lázba estem s ekkor kissé rosszul lettem.

— Brown ur, hol van az édesapám?

— Kiáltott föl Vali, otthagya a ponnykat.

— Nem tudom határozottan, de nincs messze. Segítségére lehetek valamiben?

— Ó igen, köszönöm. Kérem vegye le az istrángokat, amíg Vince a hajtóval elviszi a kosarat a lunchsel.

Ezalatt sir Robert is megérkezett a többi vendéggel. Kirakták a kosarat, ráterítették az abroszt a tábori asztalra, a doktor pedig leült egy kőre, felakasztotta kalapját egy ágra, feltúrte kezét s buzgón nekilátott a saláta készítéséhez.

A beszélgetés az elejtett madarak körül forgott. Everard látta a legtöbbit. A generális kijelentette, hogy Brown sokkal ügyesebben vadászott, semmint hitte, tekintve azt, hogy annyira szerénykedett.

A lunch alatt sir Robert megnevezte a térség egyik részét, ahol különböző csatározások folytak hajdanában a nemesség és a nép között. Ez aztán nagyon élénk vitára vezetett. Hogy mi volna a legjobb módja egyik szoros megvédelmezésének, vagy a közelben levő völgy elzárásának. Brown, aki ezekben a dolgokban tökéletesen otthonos volt, sohasem sértette ugyan meg a háziur iránt való tiszteletet, de erősen védte saját véleményét. Ertelmesen és jól beszélt, s mindkét leány mély érdeklődéssel hallgatta.

Sokáig időztek már a lunchnél, amikor sir Robert az órájára nézett, majd megdöbbenve így kiáltott föl:

— Teringgettét! Három óra!

— Megpróbálnám szerencsémét hazafelé, a Miller szakadéknál! Nem akarna egy pár lövést megpróbálni?

— Ha kellő távolságban maradnak, nem bánom, mert a puskám ivalakban lövi ki a golyót.

— Vegye az enyémet, doktor ur — erősödött Brown. — Nem megvetendő, s egyenesen hord.

— Hát ön?

— Majd kapok valami puskát a hajtóktól. Sohase aggodjék miattam generális ur. Különbön Stapylton úgy is gyalog akarna menni odáig, ahol a római érmeiket és diszitéseket találták. Nellville kisasszony ajánlott vezetőnkül és én elkísérem majd a hölgyeket.

— Ah fiam, ha azzal kezdi, hogy a leányokkal kószál, akkor tudja az Isten, hogy hol végzi!

Brown mérgében elvörösödött, s nagyon bosszúsnak látszott.

— Sokan vagyunk ám — Grady doktor ur — mondotta Vali.

— Az már igaz.

(Folytatása következik.)

Vasmű- és gépgyár-részvények.

Table listing stock prices for various iron works and machinery companies, including Rimanur, Magyar vas- és gépgyár, and others.

Különböző vállalatok részvényei.

Table listing stock prices for various companies, including Hungarian, Kőbányai, Magyar vas- és gépgyár, and others.

Könyvnyomdai részvények.

Table listing stock prices for various printing companies, including Athenaeum, Franklin-Társulat, and others.

Sorsjegyek.

Table listing lottery ticket prices for various types of tickets, including Magyar vörös-kereszt, Magyar vörös-kereszt, and others.

Féznemek.

Table listing prices for various types of silver and gold items, including Magyar vörös-kereszt, Magyar vörös-kereszt, and others.

Váltóárnyalások.

Table listing exchange rates for various currencies, including Amsterdam 3 1/2%, Brüsszel 4%, London 4%, and others.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzlet iránti érdeklődés-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jejűsek: Heremag luerna magyar 51.—60.— korona, vörös aprószemű 46.—50.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányászi — korona, középszemű 53.—55.— korona, nagyszemű 58.—60.— korona. Disznósír: budapesti 66.—68.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki — korona, városi 4 darabos 57.—57.50 korona, 3 darabos 59.50—60.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18.50—19.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 23.25—23.50 korona, 85 darabos 26.25—26.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 18.—18.25 korona, 100 darabos 22.75—23.25 korona, 85 darabos 25.50—26.— korona. Szilva: slávoniai 16.—16.50 korona, szerbiai 14.—14.50 korona, azonnali szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A tegnapi katonai készülődésekről keringő híreket megőfolták ugyan, a mai előtűzésén azonban mégis kedvezőtlen volt a hangulat, mert a budapesti folytatolagos gabonabausst nyugtalanító bakáni hírekkel hozták kapcsolatba. Hítel- és államvasúti részvényekben külföldre irányuló eladások eszköztöttek. Kedvezőtlen befolyással voltak ezenkívül: keletásiai határidő hírek, alacsony külföldi jegyzések, a vidékről érkező eladási megbízások és néhány bizományos-égnak kényszereladásai. Az előbb említett két vezetőtérleten kívül Länderbank, Szepesi Prágai vasmű- és petrolum-részvények is jelentősen esőkentek. Hasonló sorban volt része a Magyar koronajáradék-nak, amely váltóüzletnek eladásai következtében 1/4 százalék esett. Közvetlenül a zárlat előtt emelkedtek némileg az árak, az irányzat azonban nyomat maradt. A déli tőzsdén muló javulás után további áreszkökenek mutatók, Hítel- és államvasúti-részvényekben megint spekulatív eladások történtek. A helyi piac is lanyább lett. A berlini jegyzések nem idézték elő változást. Prágai vasmű 1850, Csehbanya 1210. Brüxi kőszén 618. Rentékben esendes volt a forgalom. Zárlat gyenge. A forgalom nyugodtabb. Török sorsjegyek emelkedett. Prágai vasmű 1845. Magán-kamalláb 2 1/2%.

Bécs, február 16. (Magyar értékek vártata.) 4 1/2%-os papírjáradék 89.50, 4%-os osztrák aranyjáradék 110.10, 1880-os sorsjegy 150.50. Osztrák hitelsorsjegy 458.—, Angol-osztrák bank — Bécsi bankjegyek 501.—, Osztrák-magyar bank 1803.— Déli vasút 79.50, Dunagőzhajózási részvény 826.—, Dohányrészvény —, Csiszari és királyi arany 11.34, Németbankváltó 117.22, 4 1/2%-os ezüst járadék 94.40—100.05, Osztrák koronajáradék 99.55, 1864-k sorsjegy 255.—, Osztrák hitelsorsjegy részvény 634.50, Unionbank 420.50, Osztrák Länderbank 420.50, Osztrák-magyar államvasút 632.25, Kibavólyi vasút 403.25, Alpeji bányarészvény 393.50, 20 frank arany, Londoni váltó 240.20 Bécsi Irámváltó Litt B. — Bécsi Irámváltó Litt A. — Lapót kő 200.—, Osztrák Lloyd 722.—, Török sorsjegyek 117.—, Az irányzat nyomat.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 16. (Zárta.) 4 1/2%-os papírjáradék 100.60, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.50, Kibavólyi vasút —, Magyar koronajáradék 97.50, Osztrák-magyar államvasút 135.75, Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltó 85.30, Magyar vasúti beruházási kölcsön —, Alpeji bányarészvény —, Disconto-Commandit 184.75, Általános vállalkozási Közlöny 213.—, Geisenkirchmi 205.80, Laura-kőhő 224.50 4 1/2%-os ezüstjáradék 100.—, 4 1/2%-os magyar arany járadék 99.40, Osztrák hitelsorsjegy 200.25, Déli vasút 14.80, Károly-Lajos vasút —, Orosz bankjegyek 216.—, 4%-os új orosz kölcsön 92.—, Török dohányrészvény —, Olasz járadék 101.75, Magyar hitelbank —, Dynamit Irui 163.40, Harceni 193.—, Az irányzat gyenge.

Páris, február 16. (Zárta.) Osztrák-magyar államvasút —, Új török konzol 88.50, Egyiptomi járadék 104.85, Osztrák Länderbank —, Párisi bankrészvény 1080, 3%-os francia járadék 96.10, 4%-o spanyol járadék 82.52 3%-o új törlesztendő járadék —, Crédit foncier de France 670.—, Alpeji bányarészvény —, 4%-o 1890, román kölcsön 56.—, Görög kölcsön 201.—, Váltó Olaszországra 8 1/2% 1/2%, Váltó Amsterdamra 206.31, Váltó Brüsszelle 7% 1/2%, De Beers 504.50, Chartered 55.50, 5%-o bolgár kölcsönvény 380.—, Magyar aranyjáradék 98.80, Déli vasút —, Váltó Londonra 252.05, Osztrák aranyjáradék 101.20, Török sorsjegy 115.—, Meridional vasút 715.—, 4%-o olasz járadék 100.67, Ottomani bank 559.— 3 1/2%-os francia járadék —, Osztrák földhitelsorsjegy 1277.—, Déli vasúti elsőbbségi kötvény 312.—, 4%-os 1896, román kölcsön 81.10, Dohányrészvény 845.—, Váltó Bécsre 103.75, Váltó német piacokra 121.56, Rio 11.24, East Rand 165.—, Randfontein 64.—, Magyar Jelzálogbank 556.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 16. (Zárta.) 4 1/2%-os papírjáradék 100.50, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.45, 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 99.35, Osztrák hitelsorsjegy 200.60, Osztrák-magyar államvasút 136.10, Eszaki nyugati vasút 104.—, Buzsáhradi vasút —, Londoni váltó 205.07, Bécsi bankjegyek 501.—, Vilamos részvény —, 3%-os magyar aranykölcsön 84.20, 4 1/2%-os ezüstjáradék 100.60, Osztrák koronajáradék 100.05, Magyar koronajáradék 97.58, Osztrák-magyar bank 115.50, Déli vasút részvény 14.90, Kibavólyi vasút —, Bécsi váltó 852.23, Párisi váltó 814.33, Unionbank részvény —, Alpeji bányarészvény 205.—, Az irányzat gyenge.

Hamburg, február 16. (Zárta.) 4 1/2%-os ezüstjáradék 100.60, 1880, sorsjegy —, Déli vasút 14.50, 4%-os Osztrák aranyjáradék 101.40, Osztrák hitelsorsjegy 200.50, Osztrák-magyar államvasút 136.—, Olasz járadék 101.50, 4%-os magyar aranyjáradék 99.80, Az irányzat gyenge.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 16. A sertésüzlet irányzata: változalan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű Oreg nehez (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 116—118 fillér; Oreg közep (párónkint 300—240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér; Fiala nehez (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 120—121 fillér; Fiala közep (párónkint 261—320 kilogramm terjedő súlyban) 120—121 fillér; Fiala könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 120—121 fillér; — II. Magyar szedett: Nehez (párónkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillér; Közep (párónkint 240—260 kilogramm súlyban) — fillér; Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban); — fillér; — III. Romániai: Nehez (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) — fillér; Közep (párónkint 240—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillér; Könnyű (párónkint 260 kilogramm terjedő súlyban) — fillér; IV. Romániai eredeti (Stach): Nehez (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér; Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillér; — V. Szerbiai: Nehez (párónkint 260 kilogramm felüli súlyban) 118—120 fillér; Közep (párónkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 116—118 fillér; Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 114—116 fillér. Szerelési szám 1904. február 14. napján volt készlet 20.209 darab. — 1904. február 15. napján behajtatott 255 darab. — 1904. február 15. napján elszállított 873 darab, 1904. február 16. napjára maradt készletben 19.591 darab.

Napirend.

Napló: szerda, február 17. — Római katolikus: Hamvadás szerda. — Protestáns: Donát. — Görög-ortodox: (február 4.) Izidor. — Zsidó: Adár 1. R. Ch. — Nap kel: 6 óra 50 percek. — Nyugszik: 5 óra 6 percek. — Hold kel: 7 óra 29 percek reggel. — Nyugszik: 7 óra 20 percek este. A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. A képviselőház elnöke fogad 9 óratól 10 óráig. Nemzeti Szalon nemzetközi tárlata nyitva este 8 óráig. Belépődíj 1 korona. Könyves Kalmán-társaság képképzőművészeti kiállításának 37. szám. Megtekinthető egész nap díjtalanul. Nemzeti Múzeum. Képtár. Nyitva van d. e. 9 óratól délután 1 óráig. Országos képtár az Akadémiában nyitva 9—1 óráig. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-től 1 óráig. A földtani intézet múzeuma a Stefánia-úton nyitva délelőtt 10 óratól 1-g. Belépődíj 1 korona. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-g. Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1-g. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-g. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—8-g. Az agyminőség és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut, Helyierdők vasút a Fáyly-térről.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-g. Alkater a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság; kereskedelmi szakosztályra, tudakozó-osztályra és közei mintára V. kerület Váci-körút 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. Házai: termékek állandó kiállításai és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a ház-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés ábráitól is észlelő) a varrósági iparszerkezetekben (vasár és ünnepeknél) 18 nyitva délelőtt 9 óratól 2 óráig és délután fél 3 óratól fél 6 óráig. A kiállítás kedvelésére közművelődési (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V. Váci-körút 22. szám alatt.

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos időjele. — Február 16. —

Table showing weather forecasts for various locations, including Akna-Szalón, Szatmár, Várasor-Namény, Ungvár, Eger, Rozsnyó, Késmárk, Arvafarja, Lőcs, Solmezhány, Budapest, O-Gyála, Kézdivásárhely, Sopron, Hérsény, Pécs, Csáktornya, Eszék, Orosháza, Fiume, Crikvenca, Debrecen, Kékesmet, Győr, Szeged, Zombor, Zsolnabóly, Akad, Temesvár, Versecz, Bapatnó, Drenokva, Nagyvárad, Kézdivásárhely, Marosvásárhely, Székely-Keresztúr, Vajda-Hunyad, Nagyszeben, Boffala, Bécs, Pécs, Biarritz, Perpignan, Nizza, Páris, Pétervár, Konstantinápoly, Firenze, Nápoly.

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, É. = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ☉ = hó, ☾ = köd, ☼ = szivart.

Hazánkban az időnek változóképp jellege volt; kisebb-nagyobb leesapodások majdnem mindenfelé előfordultak. A hőmérséklet egyes helyeken a fagypontra alá szállt. A depresszió kelet felé nyomult és magva Nyugat-Oroszországra került; a maximum pedig délen kikeresztelkedett. Európa időjárása lényegében a tegnaphoz hasonló maradt. Küldés: Lényegtelen bővítéssel, változóképp idő várható, helyenkint csapadékkal.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 16. —

Kinevezés. Az igazságügyminiszter dr. Nelky Elekot a szombathelyi járásbírószághoz jelezvő nevezte ki. Athelyezés. Az igazságügyminiszter Ruff Andor bányafünyválti járásbírószághoz irnokot a pancsovai törvényszékhez helyezte át. Kirendelés. Az igazságügyminiszter a csikszeredai törvényszék területére vizsgálóbíróként állandó helyettesül Gező Béla törvényszéki bírót rendelte ki. Megelőzés. Az igazságügyminiszter a szegedi törvényszék-nél ideiglenes minőségben alkalmazott dr. Szentiványi Géza aljegyzőt ebben az állásban végleg megerősítette.

Vizálla.

Table showing examination results for various subjects, including Matematika, Magyar nyelv, Történelem, and others, with names like Anna, Duna, Pasau, Linz, Bécs, Pozsony, Budapest, Pápa, Mohács, Gombos, Újvidék, Páncsova, Orosz, Magyarfalva, Zsolna, Troncsán, Szeged, Bába, Sárvár, Győr, Zákány, Bács, Eszék, M. Szeged, Dráva, Száva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1904. február hó 17-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1904. február hó 17-én.
A dolovai nábob lánya.
Színmű 5 felv. Herzeg Ferencről.

Személyek:

Jób Sándor	Bakó Loránt	Dezso Nádasy B.
Vilma Török I.	Hadapród Merlin báró	Horváth Szentirmay
Domaháziné Szaocsvayné	Gyenes Szklabonyai Szóke	Janka Császár
Szentirmay Oszlág	Merlin ügyvédje Mátrai Jób ügyvédje	Abonyi
Tarján		

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.
Szerda, 1904. február hó 17-én.

Az erény útjai.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Fiers és Caillavet. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Gerbier Fenyvesi	Essen Tanay
Cécile Varsányi	Varenne Balassa
Chevière Szerényi	Phémie Hegedűsné
Simone Harmath	Ginette Nógrádi
Chaumette Hegedűs	Morinière Bárdi
Bargelin Góth	Brión Gyarmati
Suzanne Kertész	Inas Halász

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szerda, 1904. február hó 17-én.

Katinka grófnő.

Nagy operett 3 felv. előjátékkal. Irta Faragó Jenő. Zenéjét szerzte Hávós Iván.

Személyek:

István gróf Irsai	Roseda Kápolnai
Anna grófnő Krecsányi	Aranysvirág Sátori
Katinka Szamosi	Ulrich Ujvári
Teofil herceg Kovács M.	Pásztorfi Szentmiklósy
Pető, diák Komlósi	Ulászló gróf Szirmai

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1904. február hó 17-én.

A hajduk hadnagya.

Operett 3 felvonásban. Irta Rajna Ferenc. Zenéjét szerzte Czobor Károly.

Személyek:

Bianchefort Szabó	Hájas András	Tollagi
Balajthy Farkas	Barbarina Tomcsányi	
Kressenbrohn Marton	Gaston Szentgyörgyi	
Vivenat Giróth	Scherffenberg Dénes	
Aischoffshon Helgai	Szeipölg Sziklai	
Boronyai Imre Ráthonyi	Albáufera Iványi	

Kezdeté 7 1/2 óraker.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.
Szerda, 1904. február hó 17-én.

Hősök.

Komédia 3 felvonásban. Irta Shaw Bernát. Fordította Moly Tamás.

Személyek:

Petkoff Vágó	Bouka Baracsi
Katalin Tesztory	Blunclsi Kárm M.
Szoranoff Tauy	Nikola Papp M.
Raina Budai	Orosz tiszt Komendy Szomorj

Kezdeté 7 1/2 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.
Szerda, 1904. február hó 17-én.

A Balaton.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VÁRSZÍNHÁZ.
Szerda, 1904. február hó 17-én.

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irta Maeterlinck Maurice. Fordította Abrányi Emil.

Személyek:

Guido Mihályfi	Borso Körösmezői
Marco Gál	Torello Mészáros
Monna Vanna Márkus	Biztos Iványi
Prinzivalle Beregi	Vedio Hetényi

Kezdeté 7 óraker.

NESTLÉ gyermek-lisztje, tartalma: kútnó alpesi tej.

Kisérleti célokra feladagok 1 koronájával. A t. c. szülésznőknek próbadozók ingyen állanak rendelkezésükre a magyarországi fővárosokban **Neruda Nándor** drogeriájában, IV. Kosuthi Lajos-utca.

Sorsjegyvevők figyelmébe!

Sorsjegyvétel előtt, aki akár készpénzért akár részletfizetésre kíván venni, forduljon bizalommal hozzánk. **Sohol sem vehet oly előnyösen. Nincs túlfizetés, sem részletfizetési kényszer!** Azonnal tulajdon- és átadási jog. Sorsjegyekre, ritképpapírokra, valamint vidéki takarékpénztárak részvényeire a legmagasabb kölcsönöket adjuk előnyös feltételek mellett.

Bárminem felvilágosításokkal készséggel szolgálnak.

Sorsjegy Letét-Bank
Budapest, VIII., József-körút 16.

Ügynekök minden helységben kerestetnek.

Pontos és legjobb ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszeres, evőeszközök részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítunk. **Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.**

POLGÁR KÁLMÁN
műsorás
Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

Nélkülözhetetlen segédkönyv. Kiváló szakmunka.

LEVELEZŐK, KÖNYVELŐK

és mindazok számára, kik a kereskedelmi terén működnek

MAGYAR ÉS NÉMET KERESKEDELMI LEVELEZÉS

egyszeresmind kereskedelmi ismeretök.

JÓNÁS JÁNOS és DR. SCHACK BÉLA a pozsonyi felső kereskedelmi iskolák igazgatói. Főigazgató, a keresk. isk. tanárképzésben a levelezés és kor. ismeretek t. úra.

A mű ára fűzve 16 kor. Egész vászonkötésben 20 kor. Havli 2 koronás részletfizetésre is kapható.

Megrendelhető minden könyvkereskedésben és a kiadónál:

LAMPEL R. (Wodlaner F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésben
Budapest, VI., Andrásy-ut 21.

Magyar Vör-kereszt Sorsjegy

Lokálozelebbi HUZÁS március 1.

Kapható 36 havi részletfizetésre. Havli betét: 1 darabra 1 kor. 20 ml. 2 " " 2 " 40 " 3 " " 3 " 55 " 4 " " 4 " 70 " 5 " " 5 " 85 " 6 " " 6 " 100 "

Már az első részlet és 36 fillér portó ellenében megküldöm a sorsjegyek sorozatát és számat tartalmazó részlet-levél, 2 részlet egy-szorre való beküldésénél a harmadik részlet is nyug-dlatiakt, tehát egy részlet ingyen.

FLEISSIG BANKHAZ, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz.

Minden sorsjegy nyit. - Azonnali felvétel.

Veszünk zálogházi cédulákat

régi aranyat, ezüstöt és drágaköveket eladunk legelőzőbb árak mellett, 6 és 12 személyre való értékesítéseket, arany és ezüstmenteket a legelőzőbb árak mellett.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Grünberger Armin Béla
Örököséi
órás és ékszerkereskedők
IV., Váci-utca 30. sz.
I. em. 33. Haris-bazár.

Ne vezettesse magát félre, ha ÉPP OLY JÓT ajánlanak, mert

Jaurik a jelenkor legzsvósabb tömítőanyaga áll ellent legjobban: a magas és tulhevített göznek.

Ismeretfessél, mintákkal és ajánlattal díjmentesen szolgál

SCHOTTOLA ERNŐ, BUDAPEST
Poncziára palota.

Kérjen csak SELLE & KÁRY-féle

FREDON

Legjobb tisztítószer minden finom lábbeli részére Sárge és fekete. Különösen ajánlható.

Boxalis, Oscania, Chevrenus és sok más egyéb BÉCS, XII. 1.

BUTOROK részletfizetésre!

Háló- és ebédizsoba-berendezések, valamint egyes darabok saját készítményű divanok, matracok, sodrony-ágybetelek, függönyök, ingadrák előcsobban mint bárhol legelőzőbb árak mellett.

Náthán Ignácnál,
butortelepe Budapest VII. Erzsébet-körút 27.

„GRIMM” Karlsruhadi keztyűi a legjobbak.

Egy edüllit főkárta és nagybani eladás

Muskát és Társa cégénél
Budapest, Szerécsen-utca 10.
Nagy választék órná- és különböző keztyű-különlégekben.

BAJUSZI! Szigoruan reális. Nem szédleges.

HARASIN előszólti a haj- és szakkil-növést csodálatos eredményekkel. Ahol még nincsenek megke-ményedések, ott gyorsan és növést idéz elő, amit száz és száz közönség-irai bizonyít. Orvosilag jónak tekinthető. - Vegye a csész. védjegy-írástól által védve. **Kitüntette:** arany éremmel Marselleben, nagy tisztelettel Rómában. Ár: I. hatáson 2 és fél K., II. hatáson 4 K. **Jótállás:** Kedvezően szerény esetében a pénz visszadatik. A Harasin egyetlen és titelőrheterlen, szakkértők, által és általmag alkalmazott rendőri kémikusok által megvizsgálva, mindig mindenféle ártalmatlan, olykor nagyon ócsó metodóskolt, amelyek nagy kármával dicseretnek. Valódi a kereskedelmi törvényleg bejegyzett cégől rendelhető:

Ferdinand Kögler, Nürnberg 139. Maxplatz.

G. ur Bruggól (Algün) a következőket írja: „Küldjön azonban egy adig 4 koronás Harasint bariton részére is, mivel ennek használata következtében jutottam oly szép bajuszom.”

FOVÁROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utca 17.
Ma és mindennap

Kaland a háremben

Lincke nagy operette és hangszereleto „Hatásos kúra” (Tarka Szinpad)

Dazic, Tschernoff, Parisianus, Postillons, Rhon-Liks stb. stb.

A dílkerben reggeli 5 óráig Városi Etiek előnyös-kara hangversenyek.

Dizsokmánnal kintúntve. **Bernáth E. Sándor** varrógép, kerékpár nagy raktára és hangszereleto a m. k. posta és távirtda szállítója **Kolozsvár.**

Összes árulást havi részletfizetésre is adom és azokról 5 évig feltelek - Szakszerű motor- és gép-berendezett mechanikai műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színi emulziókat saját fűrdőben és kemencében állítok elő.

AZANKER élet- és járadékbiztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI., ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapítottatt 1858.

Összes vagyon --- 153 millió korona
Biztosítási állomány --- 516 millió korona
Eddigi kifizetések --- 248 millió korona

A nyerevényrészesüléssel biztosítottak 1902-ben a **vegyes és haláleseti biztosítók**nál A osztaletkver szerint, az évi biztosítási díj 25%-át kapták közszpénzben kifizetve. A **vegyes és takarékpénztári biztosítók**nál B osztaletkver szerint (évenként emelkedő osztalet) az összes - biztosítási tartamon keresztül befizetett - díjak 3%⁰-a, illetőleg az évi díjnak 3 év, 4 év, 5 év, 6 év, 7 év, 8 év után 9 év után 9%⁰, 12%⁰, 15%⁰, 18%⁰, 21%⁰, 24%⁰, 27%⁰ fizetett ki közszpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Jutányos díjak. - Kedvező feltételek. - A képzhető legnagyobb biztonság. Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, valamint a társaság ügynekei.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Királyszínház	Uránia színház
Csütörtök	Orfeus A csavargó és a király leány	Egyenlőség	Az erény útjai Katinka grófnő	A menyecskek Katinka grófnő	A drótostól Hajduk hadnagya	A feeskék	Dalmácia
Péntek	Nincs előadás	Flirt	Az erény útjai Katinka grófnő	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	Hősök	Dalmácia
Szombat	Gemma	Lady Windermere legyezője	Az erény útjai	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A feeskék	Dalmácia
d. u. Vasárnap este	Tosca	A párisi Egyenlőség	Józi Az erény útjai	Szokimondó asszonyosság Katinka grófnő	Sherry Hajduk hadnagya	A feeskék Hősök	Berlini élet A tánc